

The background of the cover is a blue-toned photograph of a tent's interior. The fabric of the tent has a checkered or grid pattern. A window or opening in the tent is visible, showing a bright light source. The overall mood is serene and evocative.

Тадей Карабович

Уже вечір
Вибрані поезії

намагаюсь уявити
Холмщину без мене

та обряд церковний
Великої п'ятниці

що у нас називається
Плащаницею

і навколо весна
та крига на Бузі...

Тадей Карабович

Уже вечір
Вибрані поезії

Видавництво
„Українського літературного провулка”
Люблин 2009

Уже вечір. Вибрані поезії
Już wieczór. Poezje wybrane
It's eventide already. The selected poems
Уже вечер. Избранные стихотворения

© Copyright by Tadej Karabowycz, 2009
(з доповненням до видання: Тадей Карабович,
Вибрані поезії, Білосток 2001, ISBN 83-88097-25-3)

© Copyright by Krzysztof Wojarczuk
(картина на обкладинці)

Редактор
Андрій Савенець

ISBN 978-83-919278-8-5

Зміст

Андрій Савенець, Той, що стоїть за стіною споминів 7

Замість апокрифу 13

Спомини 19

Рідні сторони [2006] 23

Весна в моїй рідній стороні 57

Довга розлука (2005) 73

Вибрані поезії (2001) 89

Два листи до ночі (1999) 94

Що стою за стіною споминів (1997)

Екслібриси (Рукопис) 111

З мандрівки: Орільські листи (рукопис) 135

В пустелі небо чорне (1995) 157

Атлантида (1989, 1993) 173

Кличу тебе як ластівку (1991) 194

Біля вогню (1990) 216

Вологість землі (1986) 238

Той, що стоїть за стіною споминів*

Що стою за стіною споминів – назва однієї зі збірок Тадея Карабовича, і спроба самохарактеристики автора цієї книжки. Туга сконденсована метафора, де час і простір зав’язані в один вузол. Як ліпше передати триб мислення й *modus vivendi* поета-метафориста закинутого-за-межі, приреченого обертатися навколо цих двох категорій? Оце його фамільярне обходження з універсальними модусами буття, його тематична прив’язаність до них – яка ж велика загроза спровадитися до кічу довколапоетичної продукції з її глобальним пафосом! Мабуть, солідна порція приземлености рятує від цього поезію Тадея Карабовича, парадоксальним чином додаючи їй шляхетности. Час у його віршах підпорядкований приватній пам’яті; його простір – це передовсім Холмщина його дитинства.

Закинутість-за-межі Тадея Карабовича має різні вияви, даймо на те, фізичний та метафізичний. Перший із них – це проживання його, українського поета, у межах Польщі. Ця суто географічна відірваність від головного тіла культурного контексту, до котрого тяжіє поет і з котрим себе ідентифікує, видається позірною в добу інформаційної й комунікаційної глобалізації. До того ж, якщо з перспективи часу оцінити досвід культурних поділів минулого століття, можна ствердити: перебування митців поза етнічними й політичними кордонами країни походження, попри всю ненормальність його

* Першодрук: „Український Літературний Провулоч”, т. 8 (2008), с. 235-239.

причин, стало суттєвим чинником естетичної нормалізації східноєвропейських культурних просторів. Врешті, літературна активність Тадея є свідченням зарадности у творенні власних культурних контекстів: візьмімо створений і редагований ним альманах „Український літературний провулок”, чи не єдиний видаваний у Польщі регулярний орган українських літераторів, або кільканадцять виданих ним збірок українських поетів, деякі у його власному перекладі на польську мову. Перекладацька активність Карабовича, зрештою, є ще одним досконалим виявом долання меж власної і чужої закінутости.

Але погляд на поета як на аутсайдера не є випадковим. Своєрідна ізоляція Карабовича є глибшою. Його оселею є будиночок на семи вітрах на околиці південнопідляського села Голі, куди бодайже раз чи двічі на день можна дістатися автобусом із Люблина, найближчого воєводського міста. Телефон, інтернет – поважні чинники збурення цієї приватности, цієї відсторонености, але недостатні у випадку Тадея Карабовича, котрого важко уявити узалежненим від новітніх комунікаційних технологій. Водночас не проглядається в тому жодна поза, жоден естетський снобізм.

Отож, ця зовнішня, видима розташованість десь-на-краю є лише наслідком певної постави світоглядної, послідовного трактування місії поета як самітника серед самітників. Той самітник зле почувається у світі минушого і вибудовує стратегію опору лінійности й циклічності часових поділів. Протистояння відсіканню, втрачання свого минулого здійснюється через присвоєння: «моя Холмщина», «мій Бубнів», «моє місто з собором на Даниловій горі»; поезія як називання стає поезією-привласненням, а далі – всеприйняттям: прийняттям усього, включно з власним проминанням, але не проминанням довоколишнього:

*будьте собою дерева улюблені
хмари над головою і печальне небо
і ти мій Бубнове з чайками весною
і трави що рудітимуть коли мене не буде*

І хоча поет усвідомлює, що можливість повернення в минуле – всього лиш ілюзія:

*немає повернення під тамту забутість
ані під тамту вежу –*

він не залишає приречених спроб цього ілюзорного повернення; у прагненні порятуватися від накопичення років поезія найчастіше провадить у дитинство (за німецькими романтиками, саме вона є «дитячою», первісною мовою людського роду). Чи не тому в поезії Тадея Карабовича так багато Холмщини – країни його дитинства, батьківщини лелек, зібраної в споминах по камінчику, по стеблині. Кожна земля була би вдячна своїй дитині навіть за два такі рядки:

*запитаю колись Господа
чи кохає Холмщину*

Холмщина, цей край блакитних придорожних хрестів – це, з одного боку, реальні місцевості й ріки сучасної Східної Польщі, але з іншого – утрачена земля, материк, що відійшов, мала приватна Атлантида, що повертається лише у споміні. Але також Атлантида велика, котра пішла в небуття, покинута й забута своїми атлантами:

*і відречеться одна жінка
вишиваного рушника і зробить з нього*

*дві подушки
і відрікається друга пугулі
і робить з неї хідник
і відречеться інша хвартуха
і пошиє з нього мішок*

Світ у поезії Тадея чітко поляризований на «тепер» і «тоді», на «тут» і «там». Поезія розп'ята між протилежностями, метається між тутешнім, близьким «чужим» і тамтешнім, далеким «своїм» (*моя Україна / зовсім не моя*), намагається зібрати свій світ до купи, виконуючи місію поета: «єднати світ, відновлювати єдність», як сформулювала Елеонора Соловей у передмові до попереднього видання вибраних віршів Тадея Карабовича.

Отже – збирання, єднання, синтез. Поезія задовольняє потребу людини бачити ціле і досконале – за Потебнею, вроджену людську потребу, яку Борхес вважає її вродженою здатністю: «Ми відчуваємо безліч речей нараз». Якщо первісною людиною безпосередньо відчувалося звучання слова, сприймався образ, усвідомлювалося поняття, то з розвитком мови перші два елементи відмирають, але поезія відновлює первинну життєвість усіх трьох елементів слова. А якщо брати ширше – трьох стихій світу.

Ніколи цей синтез не збуджував би уяву й не зачіпав за живе, якби не поєднував у край протилежні речі й поняття. У поезії Тадея Карабовича зачіпає парадоксальне сплавлення сакральності й еротизму. Не йдеться про релігійне екстатичне самозабуття, забарвлене еротизованим містицизмом, вірці якого дали Сан Хуан де ля Круз чи Санта Тереза де Хесус. Бог і земна любов у Тадея Карабовича – два різні полюси, які не заперечують одне одного:

*ми мріяли кохатися під придорожніми хрестами
і Господь дозволив вийти на цю прощу*

Цей вседозволяючий Господь так не схожий на суворого Бога іспанських містиків: адже милостиво споглядає на земних коханців, ослонюючи їх своїм покровительством (*стовбури хрестів над нами розвісив Господь*). Навіть більше: вчувається в ньому щось домашнє, земне, язичницьке: (*а Господь біжить за нами в синьому оголенні*).

Недарма Богдан Бойчук умістив поезію Тадея Карабовича поміж двома розп'яттями – «між розп'яттям Христа і розп'яттям двох людей в акті кохання», додавши згодом третє розп'яття – Холмщини. Розп'яття у вигляді придорожного хреста з'являється в поезії Карабовича з тією ж частотою, з якою надibuєш його, перемиряючи запилені дороги Холмщини. Хрест – найпростіший начерк системи координат; на ньому – місце поета, однаковою мірою покликаного небесним і зворохобленого земним. Хрест для нього – це також вирок, ризик, небезпека (а що буває більш спокусливим? – *Пробую спокусити тебе небезпекою, непевністю, поразкою* – здається, так було в Борхеса). Автор свідомий тієї небезпеки:

*і ці записані слова можливо зрадять
мене
як один з учнів
Ісуса*

Він неводнораз наголошує на необов'язковості своєї місії:

*лишаться по мені вірші зайві
цілі гори слів
неначе будівлі*

Він пам'ятає про її минуцність (*забудуться всі написані вірші*) і її недостатність (*жодні вірші не врятують тебе / ані лелеки*). Адже вивищиться той, хто принизиться:

*проклинайте поезію як проклинається
дощові місяці
кидайте камінням в поетів...*

І наостанок. Ця книжка віршів Тадея Карабовича це підсумування поетичної активності, своєрідний вододіл у персональній творчій біографії. Разом із тим вона стає черговим переконливим запереченням тих вододілів, які існували в розсіяній світом українській поезії ХХ століття.

Андрій Савенець

Замість апокрифу

жовтіють вітри
і б'ються
золотими косами
об печальні шепоти

і ступають босими
стужами дощів
по полях самотніх
та монастирях

і людей воскрешають
прибитих до землі
навіки

та закільчують спомином
мовчання снів

Соки життя

навіть у снах кували відчайно зозулі
та знову цвіли на Острівку півники

навіть у снах кружляли яструби
над моїм неіснуючим спомином

мій рай обітований брунькував
першими паростками весни

я знову повертався назад
заплющивши очі

Весняний вітер

весняний вітер
зашелестів нечутно
лозняками

та виполохав сичів
з нічної
мовчазности

на тужливому небі
визолотив
вирійний ключ

нагадав про безгоміння
зачинених споминів

і вічне прощання
відчинив

Журавлиний ключ

неначе шум ангельських крил цей ключ на небі виглядав
що тужно золотився у самотині безмежного вирію

залишалася за ключем пустеля улоговинна зодягнена
в хітон
зі смужками лісів у тризнах з розритими навстіж курганами

міста світилися як звалища неохрещених абажурів
з виттям машин на перехрестях гудками прибережних
кораблів

з хмародерами немов саркофагами бетонно-скляними
і криницями заклятими в анілінову оболонку нірван

залишалася за ними жменька колосків пшениці в полі
позабута підняти її до любові як талісману для вітряків

роздерта навпіл сорочка рушник вишиваний на хресті
полотно позолочене ранковим сонцем на луках минулости

і це прощання зрошене сльозою золотострунної душі
виразне у долоні що махає за ключем навмання

10.04.2008

Церковні ризи

церковна риза на іконі
що будила мене торканням

у вишиваний рушник затулена
неначе в перину

затворний лик преподобного
храму на Берестові

з верхами крилатими у хрестах

слід забрати на ковчег...

Седмиця

що була вічність
безгріховна
неначе дощ ранковий

мінлива хвилями як річка
і несмілива неначе тіло твоє оголене

що існувала дорога
у глибинах спомину
моїх батьків золотиста

неначе струна бриніла
поміж пісків та чебриків

понад тугою невимовлених
слів
і золотоверхих дзвонів

навіть у снах чиста

і поміж ер та азбуковників
всякала у вервицю зернин

щоб воскресати напередодні
тремтінь

догоряли на небосхилі призахідні спалахи
визолочуючи бані соборних лісів
і забуття

і галактики відкривалися навстіж
неначе двері зачинені

а потім туман
густою павутиною
проліг навкруги
нагадуючи
що тебе немає зі мною

28.05.2008

Безодня

Коли я підійшов до кручі, болотняні чайки зняли з купини і почали кружляти над моєю головою. Я відчув до болю, що вони літають так, як у минулому столітті, розповідаючи тужливу пісню своїми заповітними голосами.

Пощерблений час лежав навкруги, розчавлений ратицею проминальності й болів запахом щавлів, півників та гривами лісів на видовженому обрії.

Неозоре небо, наче пелюстка, видзвонювало чайчині співи, що повертали мою пам'ять до минулості, вільної та забобонної – завжди з великої літери – бо була аркадією, стокроткою, павутиною, яка берегла мене від безодні...

19.06.2008

Пояснення до слова безодня

безодня з наголосом на Ікара
що гине у нетривкій хвилі
а його воскові крила опадають вогнем на буття

і серце пастуха що вигравав на сопілці
крешеться дзвінкою Аїдою метеликів

і орач що не зупиняється
та бичем поганяє тишу нудьгуючи за борозною

і вітер з-під ніг коня вигортає
хмарини кіптяви мерехтіння німбів

хтось яблуко підіймає зволожене росою
і знову свідомість руйнує вавилонську вежу

Спомини

А мої ікони не причалюють

мої ікони пливли рікою
та не причалювали

їх не знаходили
та не освітлювали свічами

я біг за ними
та їх поглинала течія

відвертався назад
та починав сумніватися

що я не знав
цієї околиці

я заглядав у водяне дзеркало
і не міг себе пізнати

за мною простягалися краєвиди
які нагадували чужину

де шуміли якби не мої дерева
та трави якими я не ходив

*

весняна спрага життя попри минулість
і церквища пам'яти

лелеки над головою в клекоті
і легіт вітрів буйний...

Музичні синкопи

співала на крилосі моєї юности
румунських пісень
Софія Михайлівна Ротару

а після років у місті Києві
я придбав її компакт „Єдиному...”
і з нього поставала співачка
якої я ніколи не пізнав
але бачив її лице на фотках з платівок

вона знову була молодою
хоча минули епохи сизокрилі
та музичні синкопи

я гріховно поринув у її румунські молитви
неначе у темряву споминів
і вони нагадали
цвинтарища оповиті кропивою
та вени розрізані
з яких сочиться кров минулости

мені здавалося що вертаю
у глибину повернення

на край моєї щемливо засніженої
весни

24.03.2007

Мій рушник із Нуйна

я прагну згадати мою мандрівку до Нуйна
де весняне Полісся бриніло лататтям

де ходив дивитися рушників
які оповивали хрести на могилках

де заглядав через вікна поруйнованої церкви
і на мене дивилися суворі ікони

можливо я їх зустрічав на Холмському базарі
бо здавалося мені що я вже їх бачив

на світанку моєї дозрілості

мене пригощали смаженою печінкою
нарізаним м'ясом та шматками сала

і самогонкою яку я запивав сметаною
та коли заплющував очі

сонце кружляло навколо мене

хочу згадати господиню садиби
у якої я сидів за столом

а навпроти стояли посажні скрині
розмальовані у дерева життя

але не можу пригадати як називалася
ця самотня жінка

і не зумію запитати у дядька Ігоря
бо його сліди загустіли у безмежності

що мене не згадують
береги цієї віддаленої ріки
яка пливе у правічних руслах

що мовчатимуть
стежки моєї весни
загорнені в жменю ранньої спраглости

що моргатимуть галактики
спраглі вічності
закляклі у безодню існування

26.03.2007

Рідні сторони [2006]

Ноктюрн

Шуміли дерева листопадові над Холмщиною, ікона самотньо дивилася з-за кучугур вічності. Ранковий день вибілював поруйновану пам'ять та беріг сичів в розлогім липовім вітті. Надтягаюча буря несла пустелею дощ зі снігом. Понад хрестами церкви пронісся птах, що голосив печальну молитву розвихрених акафістів і книг мудрости та ностальгійно будив туман навколо старезного храму. Десь у глибині серця прокидалися мої мрії далекі й раптом до мене поверталася знову молодість, як вічна мить одкровення. Я пробував розсунути важку стіну днів та десятиліть, що вдерлися у моє життя, і мені здалося на мить, що бачу клаптик блакитного неба над Бубновом та ключ моїх журавлів, який вертає з вірію...

Шум дерев під час дощу

непрохідна ніч залягла навкруги
дощ затинав осінній вологе листя липло до шік

якась птаха пролетіла наче упир
(мабуть пугач бо віщував щось відчайне)

надтягала буря і грім розсвітлив пустелю
сині стіни церкви баню мідну і хрест православний

і дерева шуміли листопадово тужливо
танучі в іржавих спалахах грози

поривчастий вітер бився в зачинені віконниці
блимало світло в розпаленій печі язиками

самотня постать з'явилася на порозі
дивилася на погаслий за обрієм день

[1]

Кімната з вікном на південь, стіл довгий, біля нього стілець, на столі хрест православний та два свічники, в кутку ікона під рушником.

Самотній у білій вишиваній сорочці зі свічкою в руці.

Самотній

Щось наче на дощ збирається
хмарно і непривітно вітер полоще холодом

і свічки горять невиразно серед тиші
молитва не складається на устах

(молиться)

подай Господи мир душі та тіла
заокругли години як перса

добу видовжи або скороти до безтями
відчини закрите силою десниці твоєї

відчиніться події минулости
деталі подробиці та фрагменти

(чути, як хтось стукає до дверей)

Самотній

Хто там?

Дівчина

Відчиніть!

(Самотній відчиняє, дівчина входить, здивована)

Що це ви запалили свічки на столі
неначе на гробах під час Фоминої поминальниці

Що це означає цей хрест православний
неначе на великий піст на тетраподі церковному

Самотній

Прикликаю...

хочу пригадати одну деталь з минулости

Дівчина

А я прийшла запитати
власне про минуле бо знаю
що ви пам'ятаєте багато а окрім Вас
всі тут приїжджі

Самотній

Чужинці?

а ти з чужинців чи наших

Дівчина

я чужинка але хочу знати

про минуле...

Самотній

ти молода дуже навіщо тобі минуле

в ньому страшні руїни

могили відчинені церкви поруйновані

черепи відрізані від тулубів

болючий шрам від ударів на спині у мене

(показує дівчині близну на спині)

Дівчина

з минулого рана страшна на спині у вас

нелікована що зрослася самотужки

Самотній

часи були такі що ран ніхто не лікував

хіба що приклав павутину з хлібом

Дівчина

як павутину з хлібом?..

ви були у в'язниці за що?

Самотній

за те що був не ваш

(чути стукіт до дверей)

хто це?

Дівчина

це мій хлопець він чекав на мене
на дорозі

Самотній

хай ввійде до середини

Дівчина

Ні! він чужий хай почекає ще назовні

(кричить)

ще почекай *(до Самотнього)*
хто рану цю вам завдав?

Самотній

я був малий нас виганяло
військо туди на Рампу у вагони

не можу пригадати
деталі замазала
підма
минулість

спомини
нікого запитати бо вбили всіх
неначе тих собак бездомних

[2]

Середина церкви під час Богослужіння. За іконостасом батюшка Владімір окаджує престіл та починає читати Апостола.

У глибині храму Самотній, дві жінки: Марійка і Надія – сидять на лавці, оперті спинами об стіну. На підсвічнику горять дві свічки, а на панахиднику одна. За вікном січе дощ зі снігом, і небо дуже захмарюється.

Марійка

холодно в церкві як ніколи
але не дивувати бо Параскева

глянь Надько як ллється вода зі стелі
десь мусить перетікати дах у церкві

Надія

тече бо дах дірявий на церкві
і шибки у вікнах повибивані

Марійка

і ніхто більше не прийшов на храм
добре що батюшка приїхав бо прийшлося

би сидіти під закритими дверима
на цьому дощі зі снігом

Батюшка

(перериває читати Апостола)

перестаньте говорити а слухайте службу
та поговорите пізніше

тільки чомусь ніхто більше не прийшов
на храм

Надія

(до батюшки)

зимно і дощить то хто мав прийти
і ще капає вода зі стелі

Батюшка

відсуньте хідник нехай висихає підлога
а то зігниє все безчасу

і капає зі стелі на тетрапод – відсуньте його ліворуч

(до Самотнього)

пересуньмо вітвар

на бік бо капає зі стелі

Марійка з Надією відсувають мокрий хідник, де найбільше накрапало води, а священник продовжує читати Апостола.

09.11.2002

Старовинна церква

старовинна дерев'яна церква
в липах та ясенах як іконостас
що наче крилаті ангели
до неба її підносить безчас

довкола церкви блакитнориза
ікона ходить ночами
вмита лементом минулого
і босими сандалями

її утрєні чернечі як вирійний птах
гніздяться у дуплі воскреснім
в омофорі самоти перекочуються
літа і весни

її очі замріяні самотньо
розквітають у серці жоржин
нерушими як стіна Софійська
посеред скорботних руїн

а сонце скупане блакиттю
визолочує її бані з хрестами
і старовинні стіни церкви
дивляться незрячими вікнами

та сич нічний вилітає
зі своєї зотлілої постелі
а місяць визолочує йому крила
серед щемливої пустелі

і дощ загравою сизою
дзвенить премудрістю осяйною
і скупі паростки трав
весняних воскресають

Ікона

вона нагадувала сонячний день
і запах меду

була як шум води в Бугу
серед стрімких піщаних круч

її світле обличчя лікувало мене
біля неї я не був самотній

вона була іконою
моїх рідних сторін

я хотів її запитати
де є мої рідні сторони

але вона мовчала
в глибині забутих стін

і тому замість запитань
тислася на уста молитва

серед безпам'ятних руїн

Дорога

моя дорога безхмарна
вела з рідних сторін у нікуди

може була кладкою
яку вітер засипав осіннім листям

а може на тій дорозі
я загубив ключ що відчиняє
молитву
гробниці й минулості
тінь

моя дорога залишилася
в долоні Умоління
коли розквітали півники
і били крильми метелики об вікна
безсонних нічних годин

Сніг у березні

вже виблискувала на сонці баня церкви
та дерева ніжно притулялися до вітру

коли випав сніг раптовий у березні
і хуртовини навівав як зграї дюн

02.03.2004

Церква як острів серед повені

і сонце гріло ясним промінням
радісно співали ранкові тумани

сніг танув і вода не встигала всякати в землю
повінь відбивала церкву на небі синьому

радісно ключ журавлиний вітав рідні сторони

Спогад

вона умоляла спогад:
відчинися: хочу пригадати себе з минулости

де жевріло джерело
з якого можна почерпати воду пригорщею

де груші серпневі дички холмські
мов килим

де яблука спасівки в рідних сторонах
у кошиках навколо нашого собору

Крик на могилках

серед туману
кричали порохняві хрести

а барвінок зеленів серед безпам'яти

і нагадував минуле

яке боліло

у твоїм тілі ранами

Серпнева ніч

серпнева ніч годувальниця зірками неба
непомітними спорудами в густіючому тумані
дрімали серед ночі камінні мури навколо гори
і десь на її вершку золотився церковний хрест
у цьому місці де колись були монастирські будівлі
пробігла вивірка з дерева на дерево
і дві монашки всміхнулися помітивши руду китицю
що зникала за стовбуром розлогої сосни
сиділа серед листя іволга та наспівувала пісню
її прозорий спів лягав відгомоном на долину
десь там під повіками наснився сон замріяний
голос твій будив мене і я очі розплющив
на сході горіло промінням сонце як ангел
а час котився вірний своїй минальності

Ніч

самотніли призахідні бані церкви
у хрестах блукав промінь запізнений

але ставало темно навкруги
і ніч чорніла на лиці бездоріжжя

хмарне небо закривало місяць
сидів сич у деревах і погукував

вітер шелестів старовинними липами
в келії монах вечірню читав

нічні інкантації його безсонности
бубоніли як дощ об сторінки молитвослова

блимала лампадка перед іконою
нічні комахи билися об вікно безмовно

ця ніч безсонна була як самотнє дерево
позабуте співом птахів і поглядами людей

вростала глибоким корінням у дорогу
і стелилася дзвінкою тишею забутих ночей

17.09.2003

Хтось нагадав минуле, дивлячись на Святу гору з хрестами та Преображенською церквою. Я хотів відшукати свій хрест серед гущавини паломницьких поклонінь, але він загубився у натовпі.

Молитовні співи та посвячені на Спаса яблука відгородили мене від дійсности. Я пропав у провулках спогадів, загубився на стежках, вибілених молитвами, заглядав у струмок, що оповивав затворний монастир зі Святою горою. І раптом побачив у воді своє обличчя, та не міг себе пізнати. Невже це я, що безжурно грівся на Бубнові моєї молодости, вирвалось мені з глибини серця.

у тій тишині хтось минуле нагадав
світле неначе ранкова благодать

богомольців що на колінах ішли
з православними хрестами на плечах

якусь прочанку з хрестом дубовим
хтось пригадав серед ночі

її волосся яке опуталося між рамена хреста
та ноги босі дуже запліючені

ноги потім вона вмивала у струмку
що лікував хвороби та втому

а хрест її блакитно яснів на Святій горі
коли вона вертала додому

люди тулилися до Богослужби
священики винесли з церкви ікону Спаса
а за ними монашки співали тропар

одна монашка мала на грудях хрест
а лице у неї було немов ікона

і якийсь мужчина сказав молитовно
це наша настоятелька матушка Єрмонія

поволі ранкове сонце освітлювало
серпневі яблука та криницю з водою

довгу чергу богомольців до Іверської ікони

горіли свічі промінням небесним
люди били доземні поклони

з запаленими свічками у руках
на колінах стояли жінки білолиці

їхні голови затулені в хустках
нагадували що це церковні сестриці

їм дозволено за іконостас входити
вони могли прятати вітвар
та в різниці і паламарці підлогу мити

вони чистили підсвічники від воску
завішували занавіски на іконах

а також пекли батюшці просворку

в апсиді ікона Спасителя
була немов жива

не думаю щоб цю ікону писала людина
вона мусіла тут з'явитися до празника сама

пронісся шепіт натовпу
– це архієпископ Авель
коли владика висідав з машини

обличчя владики ясніло немов ікона
богомольці цілували його в руку стоячи на колінах

він благословив щедро прочанам усім
поволі ідучи в сторону Святої гори спертий
на посох

архиерейську мантию підтримував позаду Вадим

на цю Святу гору монашки приїжджі
привезли пеленку а на ній зображену стопу

прочани юрмилися біля цієї святині

бо пеленка дивовижно ясніла серед натовпу

там батюшки сповідали прочанок у хустинах
в черзі до сповіді чекав іконописець Адам

він боявся сповіді бо був молодий

почот церковний біля нього пройшов
це була матушка Єрмонія дві черниці і якийсь монах

(може гості з-за кордону з монастирів затворних)

лунали проповіді співав хор Богослужбу
сонце освітлювало церкву у хрестах

я зустрів серед хрестів отця Леонтія
він чотки гортав жадливо

мене колись сповідав на крилосі
я чув його слова наче голос Ангела

він писав ікони в своїх сторонах

наче болючі рани

палало сонце призахідне на виднокрузі
і бані золотіло в самотині святій

ішла подорожня поклонниця зі свічкою в руках
молитву несла на устах

в обителі вечірня догасала
і блимали лампади вогнем надвечір'я

мандрувала странниця самотньо призахідними
полями
обремененна ігом думок житейських як ганчір'ям

під тягарем гріхів журилося печально її лице
і сонне проміння освітлювало горб на спині

несла клунок в руці і дивилася на шлях
де лелека стояв забутий та завіттали куपाви

а десь у напрямку заплавл кумкали жаби
і хрести на банях блимали херувами

ступала подорожня странниця окутана хустками
ропуха шугнула під її ногами

09.02.2005

[3]

Келія посеред скиту, в кутку ікони Хомської Богородиці,
св. Косми і Дем'яна, біля них лампада – стіл з дерев'яним
свічником, у якому горить свіча, чотки на столі залишені після
молитви – вікно чорне – ніч.

Отець Григорій

залишити світ гріховний
і відійти служити Богу

в затворному монастирі долати майбуття

забути пристрасні суєти земні
покинутись для неба чистим наче сніг

Антоніна

найлегше зачинитися посеред стін монастиря

Отець Григорій

тобі так тільки здається життя не знає меж
а тут у келії я наче серед стін небесних

ось мій дороговказ...

(показує на чотки)

Антоніна

нічне бентежне небо дорога додому самотня
чи не видається Вам що мені прийдеться
вертати з душею на рамені до хати

а Ви тут спокійно ляжете заснувши
спогад життя Вам снитись буде

а не затворний скит

Отець Григорій

я не для спокою замандрував в обіти скиту
Він мене покликав тут на службу
я йшов до Нього заперечивши життя
родину щастя хату рідну...

Антоніна

та я покликана самотиною
без тих обітів що Ви прийняли в церкві

Отець Григорій

твое життя не порівнуй до монашого служіння
я тут безмежно знаю своє місце

молитву сон надію допомогу
всім странникам юридивим самотнім

ти там в житті служаша для людей
в професії що дав тобі Господь

не всі зуміли б у монастирі служити
подумай скрізь були б не хати а монастирі

Антоніна

а чи моє життя самотнє не є той скит
лишень без молитов тих довгих...

Ви хату нагадали пора збиратись додому
ніч темна скрізь і ніякого світла

Отець Григорій

світла шукай в душі то там горить могутньо
освітлює тебе із середини

Антоніна

справді побачу дорогу від того світла
як Вам вдасться долати час самотньо

Отець Григорій

твое життя є там назовні моє є тут
не думай що я молюся надаремно

мій день тут повниться
закільчений відвагою сказати „Отче наш”

тут темними ночами до вікон келії заглядають
давно померлі душі просять о надію
і милостиню слів заупокійних

Антоніна

Ви мене не лякайте я буду боятись вертати
хіба що мене відведете до хати

а то заночую з Вами в келії

Отець Григорій

не віриш самотньому монаху про тих гостей
 вступи до монастиря... переконаєшся

мені розказувала матушка Єрмонія
як щось сміялося посеред гущавини хрестів

а потім шугнуло в відкрите вікно церкви

Антоніна

і що?!

Отець Григорій

то я порадив їй не відчиняти вікон у храмі

Антоніна

матушка Єрмонія хотіла Вас налякати
так як Ви тепер мене
але як знаю Вас не побоялись Ви
та я тепер справді боюсь вертати

і сидітиму тут з Вами до світанку

Отець Григорій

сильна віра в Господа і молитва діють так
що навіть темною порою я не боюся тут
у тій моїй самотині посеред скиту

але подумай там у матушки Єрмонії
чи не страх посеред тих хрестів
і церкви на горі

а ще додам і зовсім для відваги
там кладовище від сторони святилища

владики похоронені монашки батюшки
і чорні дерева високі шум постійний
хоч ані вітру ані бурі ані грому...

Антоніна

отець Григорій Ви перестаньте...

(дивиться на ікону)

краще розкажіть щось веселішого
або з життя монастиря про празник
або про ваші бджоли...

Отець Григорій

можу тебе пригостити медом
дуже він солодкий на мою самотню
*(приносить мед у глиняній мисці, згодом хліб,
який кладе на столі)*

Антоніна

(вмочує хліб у мед)

оце і мед а хліб який смачний

ще якби молоко не треба би нічого більше

отак би їлося і день і ніч

Отець Григорій

бачиш забув про молоко...

(приносить ставлячи на столі в глечичку)

я колись у рідній хаті ласував

до меду молоко і хліб сільський

Молитовна прогулянка

отець Григорій вийшов з келії
гріхи ані печаль не палили зору

дивився на луги надвечірні
на лелеку
що стояв біля ставка самотньо

на лозняк над рікою
гнізда сорок
на дуби правічні
Святодухівську церкву

і на небо улюблене з хмарами надвечірніми

та раптом удалині побачив Антоніну
що гнала худобу полями

чув лайку на корову яка увійшла в чуже збіжжя
і удари палиці по клубах: гоп гоп

„а горбата вереда” – матюкнувся отець Григорій
та перехрестився і сплюнув услід...

10.02.2005

Темніло щораз більше...

темніло щораз більше і від Бугу
нісся туман холодний серед ночі

отець Григорій спершись на підвіконня
дивився в нічне вікно молившись

моргав вогонь в кухні язиками
шуміла вода на чай в самоварі

ніякого поруху стрілок годинника
тільки час від часу „куку куку”

щопівгодини щогодину

Мовчазні ікони

мовчазні ікони прикрашені рушниками
лампадами торішньою вербою
громницею

затривожили отця Григорія
не думав ніколи про самотину

аж тепер коли відкрив ірмологіон

15.02.2005

я був малим хлопцем що сидів на кротовищі
мої фотографії пожовклі і скручені в рулон

там у рідних сторонах мої ікони
вони болять мені як зуби порохняві в яслах

я ковтаю ліки бо хочу щоб біль пройшов

там у рідних сторонах відлітали журавлі у вирій
курликали в сутінках над нашим собором печально

дзвеніли по вікнах дощі осінні заплакано
листя падало з дерев пожовклих прощально

у рідній стороні я лежав під бутвіючим листям
глибиною пам'яти заритий у могилі

кипіло існування у венах беріз
шепоти молитов до життя мене будили

вітер мене будив своїм воскресінням
Великодні дзвони розхитували тишу

Ти до мене прийшов
в нетрях самотності існування
і дав з чаші напитися крові

і тіло давав їсти
серед крилатих хрестів глибини

будив мене сурмами вітрів що неслися
над моєю рідною Холмщиною

і я не відчував навколо чужини

ключі тужливих журавлів
і вітер що несе осіннє листя

згадую сидячи серед безсонної ночі

мої холмські спогади летять неначе
вирійні журавлі і вітер

проносить повз мене осінні листя
я не можу вивільнитись від минулого

закільчений у самотність

26.10.2006

Холмська Богородиця

лицем до собору стояли
і бачили визолочені вежі та баню

шукали зором за Нею Володаркою життя
і ясніло її ім'я серед безмежності причалу

Кволе серце людини

серце людини виповнене пусткою
бігло за Тобою

шукало неможливих шляхів
відчиняло книги псалтирів та требників

бо там колодязі омофору

Сон Якова

драбини до неба сперті на хмарах

ангели крилаті сходили на землю
по щаблях обітованого раю

і в чергах чекали народи давно забуті
довірливо підперезані полотнищами причалу пустелі

Ті слова неначе сон

незрадлива пам'ять блакитна
повернись до мене на схилі призахідному

пригорни мої дні та ночі швидкоплинні
і дай вирій неба обітованого в церкві

у ризниці була ікона самотня
вона нагадує мені Тебе коли я був малий
шукаю за Тобою і не можу віднайти
Твоїх очей, благодатности, відкритої книги

що Ти тримав у вічності: „Прийдіте
ко мні всі труждающії і обремененнії

аз упокою ви, возміте іго мое на
себе і научитесь от”

16.10.2006

Предела

існує
тяжка ніч як забутість
що зачиняє двері
слова
жести

з відкритих сторінок
давно забутої книжки
вилітають слова неначе метелики
і долають темряву

знову перемагає світанок
та минуле летить над
полями
де колись шуміло жито
навстіж відчинене
руками батька
і усмішкою матері

знову перемагає світанок
і кінець світу заглушує гавкання собак

03.10.2006

Ірмос

блідне
ніч

роздряпана нігтями
вивільнюючи гомін пташиних голосів

ріка неспокійна наче кров густіє
і над кручами стелиться імла
самотністю місяця розчавленого
і лісів забутих в молитвах

ти розказуєш про сон що зеленіє
і освітлюєшся чеканням уст

03.10.2006

і ти мене колись покличеш
ранньою весною

піду до тебе навмання
через рудіючі ще трави

але десь у нутрі
життя вже кільчиться

сховане
глибоко

10.04.2006

І знову

і знову виростає зелень
над попелом кадильним

і сади цвітуть
в Провідну неділю

11.05.2006

Над Холмщиною

пливуть хмари над землею
і понад розмови та співи
буйні віють вітри

стидливі безмовні жести
і поцілунки зневолюють тіло
в глибині ночі пречистої

Додаток

пливуть блакитні хмари
гомінкими словами від розмов та співів
і віють вітри понад хмарами буйніші

стидливі жести неначе виноградники хапають
за тіла наші безмовні довгими паростями зеленими

глибоко занурені в поцілунки блакитніємо пречисто

17.04.2006

Моя рідна Холмщина

моя рідна Холмщина весною в хрестах
її руїну поростає вічна тишина

вітри несуть панахиди небесами
журавлі летять у вишині ключами

вночі над моєю землею світяться
дукачі у порослих барвінком могилах

ранковий дощ полоще пам'ять
і зелень виростає над попелом кадильним

25.04.2006

закличеш мене напровесні
і я піду до тебе навмання
через рудіючі луки

закличеш мене словами першими
які прокидають соки життя
і закільчують воскресіння

закличеш мене усмішкою
і я притулюся до твоєї щоки
як улюблений учень на іконі

27.04.2006

Яструби

кружляла кров під корою
та руйнувала склепіння вічності
і понад кронами дерев
літали закохані яструби

вона соромилася його
а він був непоступливий

30.04.2006

Весна в моїй рідній стороні

Біографія

Над моєю Гутою ширяли яструби, кружляючи у небі довго та тривожно, а я стояв ранковий і дивився як день першим променем сонця визолочує вільшину та обрій за рікою.

Малим хлопцем у чорних стовбурах вільх я вирізував циганчиком православні хрести, і тепер закортіло їх побачити, але сліди моєї молитви поїнялися корою.

Ранкове сонце спроквола підіймалося понад минулістю та канулими у вічності хрестами, освітлюючи покинуте вогнище, біля нього риб'ячу луску, розкинуті навколо нутроці та цибулиння, що його не встигли розтягнути сороки.

Я вдихав запах булькливої юшки в казанку на вогні та ситив слух співами яструбів, що бережно кружляли над моєю біографією.

Гута ятріла болючим щемом розлуки...

2005

над молитвою дерев вітер затихає
пливуть небом хмари і яструб кружляє

смак агрусу терпкий і виногради спілі
псалом хробоче в книгах завітних червак

ікона в ризі пливе на хвилях у далечінь
Марія Магдалина сперта на черепі від віків

Ласка

ти закличеш мене з життя
спасінням
і притулиш у місячну ніч
до вічності

я чекатиму на Тебе виглядаючи
як ідеш до мене знову

щоб вивільнити мене зі сну

21.01.2006

Я дякую Тобі з глибини

я прокинувся серед ночі
і здавалося мені що лежу у високих травах
а наді мною пливуть дощі блакитні

мені Ти дарував у снах
бігти через високі трави босо
та співати з ластівками

я хочу подякувати Тобі за повернення

26.01.2006

існує смуга сонця
що змінює обриси трав і освітлює тіло

є в повітрі запах
надвечірнього сонця
що торкає стеблин
і шкіру

в смузі сонця
кличеш мене
і я іду до тебе

31.01.2006

Малюнки Никифора

малюнки Никифора з Криниці
огрівають мою пам'ять

вони бережуть гори неначе чертог
в долинах сонцем золотять бані
і вітрами в церковних обійстях шумлять

ці малюнки
захищають
Лемківщину
і мене ...

14.01.2006

проносить вітер над пам'яттю тумани і хуртовини
та бентежить вогники стрітенських громниць

барвисті трави затулюють Холмщину безсонну
і стежку зі слідами ратиць на жовтому піску

а далі дубові ліси смуглясті і обрій блакитний
річка неznана що пливе кудись у чужину

01.02.2006

Дорога

відчинив безодню моря
для вибраного народу

вів його до обітованої пристані
тривожно між стінами води
глибинної

під ногами бачив
руїни кораблів
ракушки
черепи сміливців
риби в сітях заплутані від віків

за ним простягалася темінь
неволя
колісниці загрузлі
і минулість

він не боявся неволі
слідів глибоких від колісниць у пустелі
ані минулости

03.02.2006

Прощення

сказав Господь Мойсеєві:
„Нехай ніякий чужинець не їсть [із нами] пасхи”
під нашими золотистими шатрами вічності
і триває цей наказ на згарищі
твердіший від олива
і береже вибраний нарід
від страшних
хвиль чужини
навколо

04.02.2006

Сонце

зіходить сонце над Ізраїлем
ніжною ласкою пелюстків

тихими димами кочових сніданків

хтось закоханий вистелює гнізда
для первенців
серед пустинної землі

хтось мріє напитися води зі скелі
перед дорогою

з роду в рід...

Прохання

дай напитися жагучою пригорщею
води зі скелі
вона приносить втихомирнення серця
серед пустелі

дай води блаженної з джерела
зачерпнути в жмені
а відверне Господь минуле
що оприсутнює темінь

05.02.2006

синичка заглянула через вікно
і застукала з вісткою дзьобиком
її привітання бринить в вухах і шумить вітрами
від початку до кінця вічності

її крила розпростерті над прірвою

щось говорять з тамтого берега до мене
і пам'ять торкають забуту та незрозумілу

18.02.2006

Минулість

пропали гіркими сльозами минулості
в історичних глибинах
і ручаях що модрилися на вітрі

прозоре плесо часу
хитає Вавилоном і виблискує темнотою

світанок торкає берези на Бубнові
і яструб кружляє над комишами

25.02.2006

світанок розростається зеленіючою рікою
хвилі полощуть пам'ять про минулість

верболози колишуть непорушність ранку
джерело поруху тривкіше від прийдешнього

26.02.2006

Весна в моїх рідних сторонах

На мої печальні трепети молитов нагрянула весна, прокидаючи темні хмари на небі та дощі.

Заясніли калюжниці на Вижарі і пригадали про блакитну вербову повінь.

На теплих плесах луків купалися дикі качки, бриніли співи поривчастих вітрів, проносячи повітрям прозору зачарованість.

На сході непомітно блакитніли придорожні хрести...

я виглянув через вікно і побачив
як світанок вибілів далечінь

у небі летіли ключі журавлів
якби всупереч дійсности

хвилі моєї ріки золотило сонце
а вода несла у безвість спомин

вітри віяли тривожно над водою
і стелилася імла ранкова

над моєю рідною рікою
я згадав дерева непомітні на обрії

і в серці спомин загорівся
про щось далеке і прощальне

Стіл

серед безмежности ночі як притча
яблука осінні на самотньому столі

пам'ять саду блаженний дар життя
вітер над землею і лискучий місяць

ріка Буг із човном над кручею
дрібний слід комахи на жовтому піску

коляторська лавка церковна у кутку

16.03.2006

Тиша рідних сторін

Догорятиме вечірнє сонце неначе ватра, і запізнілий ключ журавлів буде відлітати у безкрайний вирій.

Над сонливою водою туман пронесеться холодний та гомін прощальний. Защемить в душі молитва до Тебе з подякою за існування батьківщини під повіками.

Світло минулости пригадає з небуття весняні калюжниці тільки мої, і верне відчуття священного дитинства. Але проминання, положене тишею, не дасть заспокоєння.

11.06.2004

заспіває день цвіркуном херувимським
забринить дощ поволі

глибина історії наповниться чашею минулого
і болітиме у серці як ніколи

над моєю землею
ширятиме терпка молитва воскресіння

29.06.2004

Апокриф до біографії

курликали журавлі в імлах осінніх
на лугах що руділи за кручами Бугу

їх прощавальні співи линули
бабиним літом очищені від журби

закінчувався час і гомінкі міста
у прірві століть чорніли наче домовини

і я босо з-задертою головою
прощавав ключ вирійний у вишині синій

31.10.2005

коли блакитнітимуть хрести над Бугом
ми притулимо щоку до Голгофи
і комета знову летітиме над нами
неначе зозуля посеред тисячоліття

як впізнати вирій
та своє мовчання

як вивільнитись з обіймів минулого
що існує поза часом

щемливі краєвиди далекі та печальні
сперті на долонях крилатої поезії

бринять як музика без кінця
кричать подібні до мандрівних хмар

в дзеркалі безмежні епохи відбиваються
тривожну землю омивають сірі дощі

приходять з Холмщини під моє вікно
тендітні проліски посеред чужини

Люблин, 22.03.2006

Весняні вітри

весняні вітри гойдали лозняками
та гніздами сорок
але це було дуже давно
у безгомінні

нісся весняний вітер
понад вглибинами
страстями
кригою

і прокидав очерети
до життя

руйнував зиму
якби знову
назавжди

в хащах
галасливо
збиткував

на поталу
пірнав у соснові молодняки

ключі вирійного птаства
шмагав дощами

церковні дзвони
розхитував воскресінням

30.03.2006

Великий піст над Бугом

скресала крига на річці забутій
і нісся гомін церковних страстей
хрести на роздоріжжі стояли у чорних лентах

бо це був Великий піст над Бугом

30.03.2006

Коли прийдеш до мене

коли прийдеш до мене
знову

зацвіте лотать
і лелеки прилетять з вирію

вони будуть кружляти над нами
а сонце грітиме землю ласкаво
і пробудить нашу минулість

01.04.2006

лотать цвіте і жовтіє а під землею
ржавіють соки в глибинних коридорах

двері відчиняються і хлопають та замки
скрипливо зачиняються у темноті

а сонце визолочує пелюстки лотаті
і ніжно освітлює зелені листки

та щораз величніше руйнує коридори
глибинні та висячі замки на дверях

02.04.2006

опечатані кургани зеленіють степовою тирсою
та очікують на Воскресіння

їх зруйнована пам'ять освітлюється весняним
сонцем і закріплюється надією

Ворота хмар

відчиняються ворота хмар
дощ прокидає землю зі сну
та зазеленює трави

а потім торкає дерев
і соки завітні
кружляють під корою

торкає на берегах ставка
кущі лотаті
і вони жовтіють русяво

та ключ журавлиний
що повертається з вирію
визолочується провесною жагучою

і шепіт дощів
скрушує минулість
у самотніх хрестах
і людях

03.04.2006

Весна у Голі

Рання весна благодатними заплатами танучого снігу нагадувала про безгоміння. Хрести навколо моєї церкви стояли зажурені, раменами отулюючи тишину старезного храму.

Надвечір'я стелилося забуте вичікуючи погукувань сичів та співів жайворонка. Будилися з зимового небуття шепоти хмар, вітер осушував вологу землю, а шпак у гіллях дерев підспівував бадьоро мелодію повернення.

Я відчував у серці радість пробудження та вірив, що Господь відчиняє світло Воскресіння і звільнює закам'янілу молитву від мовчання.

03.04.2006

ми звільнені від мовчання
знову грілися на сонці

неначе перемогли минуле

05.04.2006

Довга розлука (2005)

І ти забудеш слів зміст

і ти забудеш слів зміст
коли на березі наготовою соромишся мене

а річка пливе в моїх споминах наче кров
і краплі води змиває вітер та нас береже

висока трава як схованка від світу
кличе нас із чистої течії навмання

ікона самотня в кутку забутому
береже крило молитви і залишки дня

Цієї ночі ми не могли спати

цієї ночі ми не могли спати
слухаючи як дощ полоще сні
як яблуні цвітуть тривожно
в крихких тремтіннях пелюстків

цієї ночі я щось до тебе сказав
дивлячись на місяць лискучий в зірках

слухаючи як у світанковому тумані
кличе самотньо вранішній деркач

23.04.2002

ми билися крильми об вікно ночі
припадали до шибки неначе птах

а ніч темнілася і місяць захмарювала
та дощ накрапав і плив по думках

03.05.2002

я молився і забував молитву
туго мандрував і дорогу загубив

зустрічав сонце вранішнє навколішки
а Буг плив у свою далечінь

22.06.2003

Голос минулого

голос минулого щемливо болів
горіла осінь криком листя під ногами

11.10.2003

Прохання

будьте собою дерева улюблені
хмари над головою і печальне небо
і ти мій Бубнове з чайками весною
і трави що рудітимуть коли мене не буде

25.10.2003

Я вдячний

я вдячний за існування нічних годин
серед темної ночі
в моїх сторонах дивлюся в глибину душі

лице своє відкриваю досі

на долонях читаю лінії життя
вірний собі і молитві першій

в глибині серця випрошую слова
неперевершені

01.12.2003

Ріка Буг

пливе ріка Буг а верболози
туляться до круч або нависають сутужно

Хмари

я кохав хмари біліючі серпневі
називав їх в серці моїми
хоча знав що вони в долоні вічності
мандрують безкрайньо самотніми

Собор

я дивився на холмський собор
намагався запам'ятати позолочені сонцем вежі

і небо відкрите безмежно...

Гріх

я молився до тебе моя іконо
вперше у житті

Соснові ліси

пливе моя ріка омиваючи рідні сторони
серед вільшин та соснових лісів

Журавлі

летіли над Холмщиною ключами журавлі
глибокої осені не тільки в минулому столітті

Дятли

любили гніздитися в дуплі
у стовбурі придорожного хреста

Верещин

згадувався в літописі старовинному
серед тлінної неіснуючої пам'яті

Городище

височіло над ранньою весною
в тумані як у косах дівочих

Кобзар

колись мій єдиний порятунок
був у *Кобзарі*

Самотність

ще буде Спаситель
ходить по церкві в Голі

буде ще білий як світло
стояти в царських дверях

людей сповідати буде та причащати
своім тілом і кров'ю

Ми ще будемо

ми ще будемо накриватися ковдрою
засоромлені що світанок багряніє

що через вікно заглядає день
безгрішний

Вони ще будуть

вони ще будуть як берези
вибілені над колір білий

до них прийде Господь
і визволить їх із самотности

дасть їм благодать безмежну
з чаші спасіння

з молитви дасть радість для них
як ніколи

11.01.2004

Собор Різдва Богородиці у Холмі

коли заплющую очі бачу як виринає
з весни або осени неначе ковчег

19.01.2004

Холмська Гора з собором

в літописі Гора являлася у хмарах
при набігах татарам недоступна

24.01.2004

Ще буде ранньою весною

ще буде ранньою весною
забутий вітер закільчувати берези в лісі

дзвони будуть розхитувати нічну тишу
на Пасху

ще будуть хрести блакитніти
придорожні на сході

будилася весна
напередодні
в словах моїх і бурі
вінчав лози на вервиці
великдень
лелеки прилітали
з нікуди

золотилися бані
монастиря в Бузі

вітер прокидав зі сну
дерева
і сухі бадиліни
прогинав до землі

17.04.2004

і ти ще будеш без мене
мій коханий Бубнове
з блискавками та хмарами
весною

без мене будеш моє місто
з собором на Даниловій Горі

05.05.2004

блаженний буде той хто відшукає
гніздо незнаної птахи на купині весною

Поет у чужині

поет у чужині глибокій затужив
до глуші рідної притулений
як до крижма

у кімнаті на поверсі біля вікна сидячи
драбинясті хвіри бачив серед
проминаючих годин

село у кожухах лози з Полісся шум
церковні дзвони чув в гудках
швидких машин

Голя, 31.01.2004 (Остапові Лапському на спомин)

Ноктюрн

з постелі зимової весна будила
поліського поета

мрушу в жилах кров воскресала
неначе кригу

розплющувала зір березовим соком

умовляла бруньками: Остапе встань!
ось я вже заходила по Полісся

до тебе спомином іду
в твою самотину та самотність

і в віршах зимових
шукаю стежку до твоєї вічності

Голя, 21.03.2004 (Остапові Лапському на спомин)

Ліс

В дитинстві я зростав у краєвиді, де не було лісу, тільки за нашою садибою росла густа вільшина, яка відгороджувала село від Бубнова – тобто від урочища, яке тягнулося кілометрами, зрідка поросле малими березами та лозиною.

Чи цю вільшину слід називати лісом, коли не можна було пройти через неї, бо навколо простягалось болото, росли кропиви, а зимою не замерзало, бо з-під землі сочилися джерела?

Довгий час на краю вільшинового лісу була наша криниця, з якої відром бралось воду, почерпаючи її з цямриння, обудованого кількома брусами. З криниці біла підземна вода, а надмір її плив струмком у далечінь, між вільшинами і творив трясовиння та непроходимі плеса.

Почав писати

Почав писати про ліс, а закінчив криницею, і хтось міг би навіть запитати, чому така параболічна зміна теми.

Вільшиновий ліс і криниця існували поруч в моєму дитинстві, творячи єдність, якої я не називав по імені. З криниці носилося воду додому, її пилося та милося нею. В замуленому дні та між щілинами брусів сиділи жаби, які мене не дивували, а навпаки, я думав, що так має бути. Осінню вони збиралися тут зимувати, а весною залишали її, видно, вода була літом надто холодна.

І коли ранньою весною пригрівало сонце, жаби прокидалися зі сну та намагалися вийти поза цямрину з брусів. Тоді батько або мати, черпаючи воду, викидали їх назовні, і жаби непорядно порпалися у струмку.

Журавлі

Вони летіли ключами через безхмарне осіннє небо моєї Холмщини і виспівували пісню тужливого прощання.

Призахідне сонце освітлювало їхні крила, витончені шії, і ключі віддалялися та зникали за обрієм. Тоді наступала глибока тиша, яка довго бриніла у моїх вухах та западала за північ.

Де цей вирій, у який полетіли мандрівні ключі журавлів – думалося мені.

Кладовище

Ходячи з Богданом Бойчуком по Музею народної архітектури в Пирогові під Києвом, я захотів мешкати в правічній хаті, щоб бачити з вікон поруйновану церкву з Кисорич та рятувати її молитвою від пустки. Слухаючи мене, Богдан сказав:

– Краще сиди в Голі, де теж маєш свою церкву, якою не те що хочеш, а мусиш опікуватися.

– Богдане, – сказав я, – ця церква має прекрасне обличчя жінки з Полісся.

Ми дивилися на силует церкви, обходячи її довкола як на храм, несли в своїх серцях хрести, хоругви та наспівували внутрішню молитву її самотности.

Я почав відчувати себе як на цвинтарі, де поруйнована пам'ять життя доносить до свідомости клаптики уяви, що ось у тих хатах неподалік церкви жили люди, а це їхній побут, а ось садок в якому цвіли їхні вишні, були яблуні та сливи. І мимоволі захотілось спробувати, який смак мають

малини, шовковиці, вишні та недоспілі ще наскрізь зелені
яблука у їхніх садках...

Печаль

виповняться печально скрижалі

і хвиля зеленітиме в річці без назви
що пливе через споконвічність

на плесах теплих зацвітуть калюжниці
якби всупереч проминанню

24.08.2004

Знову

знову сонце виблискує з-за хмар
і Спасом горить для лелек вирійно

Пригадав

пригадав мій Бубнів як довгу розлуку
і жайворонка у вишині

а згадка пливе через серце
і в комишах щемить спомином

понад темряву минаючого часу
стрілки годинника нагрнули

і сонце підіймалося щораз вище
над деревами та могилами

Було не згадувати

було не згадувати минулості
бо серце розірветься печально

і вічність нагряне трепетом молитви

Вона кричала серед пустелі

Подражаніє Мілі Лучак

мовчали глибокі озера та ставки з ряскою
тризни снувалися відчайо

ночами багрянiли галактики

ери з нутрiв вили тривожно як вовки
але всупереч їм мовчання

правiчності...

день кінчився і сонце заходило за обрій
загасали проміння і небо темнілося

дерева шуміли притихло
і хрести мої щось кричали вночі

всели вогонь в кущ палаючий доторком
прийди зі сну талісманом життя

храм вознеси з мертвих руїн
і тіло зовсім оголене відчини з небуття

14.12.2004

прокинь мене зі сну
коли прийдеш воскресити
умерлих

збуди мене з темрями
сурмами воскресіння

стихають вітри, бурі, торнадо, розхитаний океан
вигладжується на воді і знов вертає любов чоловіки
і жінки

їх оголені тіла підглядає ангел з затриманим
шепотом на устах
з безшелесними крильми

ікони дивляться світлистими нутрами своїх душ
Господь віддаляє кінець часу

хтось запалює свічі церковні на великому безлюдді
і молитва колише совенята в придорожньому хресті

10.01.2005

Вибрані поезії (2001)

Розлука

Б. Б. і М. Р.

Вона

відходжу щоб не повернутися
з цього вирію самотньо
потойбіч кохання

Він

промайнула наша любов як вітер
тільки запах твого тіла проклинаю
в мріях

Вона

шукаю нас і не знаходжу
притулююся до спомину як до
подушки

Він

коли дивлюся в себе
бачу наше кохання як всохле
дерево

01.07.2000

Віддалені

віддалені від себе листувалися
вичікували звісток днями та ночами

читали пожадливо листи
та думали про любов

як тілами притулені цілуємося
а піт пахне нами

Замріяні

замріяні як добре себе торкати губами
не думаючи про відчинене вікно

полонені жаданням стомлено лежали
а кров ширяла в наших венах ріками

Зомлілі лежали

зомлілі лежали мертво в собі
і під собою

а яблука існували в Спасі
і як горіхи лузалися манливо

Музо з надсвітів

Відповідь на квиління чайки Мілі

писана на світанку 8 лютого Року Божого 2000

Музо з надсвітів

вишивана сорочко

чайко Мілю

що ширяєш над зболілим життям
і скаргою оповиваєш наготу свого тіла

я впізнав тебе ще в чорночассі
і відшукав перо з твого крила

я там знайшов тебе незбагнену
ти йшла повз час як чайка весняна

ти йшла життям як ця слугиня Пана
і несла хрест самотньо навмання

ти з надсвітів дивилася у сутність
а сутність цю забрала глибина життя

твої слова неначе скаргу тиху
клював орел над скелями Кавказу

душа твоя скигліла як пискля
в кубельці слова що зберіг ковчег

в твоїх піснях бринів весняний вітер
а чорна доля заплітала косу

цвіли там ранні проліски дитинства
і рай той світлий хтось там зруйнував

ти вигнана з дитинства йшла як божевільна
та Ангел Хоронитель замріяно мовчав

і сльози що тебе палили вчасно
хоча свої чужі були і непривітні

і лютий час мережив косу кару
ти рушників благала завітчатись

аж хтось подарував цей календар
що має дев'ять місяців мовчання

о музо старовинна антифоно щедра
що повню місяця просила про світанок

прийди опівночі як той коханок
бо для кохання ночі мало

а постіль наша пахла чебриком
ми в стерні заховали цю самотність

аж звідтам Він позвав тебе потрібно
де срібнолентий Сян пливе прозоро

де над горами Бог розвісив пристань
твою і не твою чужинку

бо Бог скував твої пісні в кайдани
і чути брязкіт їх далеко

десь поза всесвіт поза простір
і поза нашу вічну смерть

бо це Спаситель посідач та власник
Він приголубить твій позамогильний стан

а нище тіло у човні тисячоліть
блукатиме мовчазно в ерах бранко

рабине слова приманлива коханко
галерничко на празнику Покрови

Два листи до ночі (1999)

скалічений вістрям самоти
стоїш без захисту як тополя
або мальва

скалічений життям
неначе жебрак змиваєш своє
обличчя
перед свідками

хтось допише цього настрою око
або вимолить самотність
назавжди

але віра в Бога тримає мене
при житті
і ці записані слова можливо зрадять
мене
як один з учнів
Ісуса

1992

зміст молитов рідко коли зрозумілий
народам
у їх глибині майбутність
вічності

Голя, листопад 1992

Україна

моя Україна
зовсім не моя

не мій Дніпро
і замок в Луцьку

і залізнична станція
у Рафалівці

та родина з XIX століття
віднайдена в Любліні у 1998 році
Боболовичів

Тотожність

ми вийшли наго на галявину любови
під нерозпізнані у темноті хрести
де зовсім затишно хоча нічне провалля
затулило щільною занавісою сутність

ця ніч любови зовсім без тотожності
де провалля солодке неначе камінь
і стовбури хрестів у сяєві місяця
нагадали про наповненість наших поцілунків

твоє тіло як пристань солодка
де вигладжені невідомі стежинки любови
де мовчання говорить а мова мовчить

і ще поруч юрмляться неціловані хрести
своїми блакитними стовбурами нагадуючи вічність
і одуд переляканий вилетів з дупла в ніч

Сповідь

ми лежали наго під придорожніми хрестами
дозрівало в нас літо неціловане
на гнізді стояв запізнений лелека готуючись
відлітати у Спасові яблука серпневі

заглянь в дозрілі пустелі минулого
мріями про теплу дорогу посеред себе
ключем відчини обличчя спомину
три сходинки з дитинства давно поза нами

чути як годинник уласкавлює проминання
та й цей красвид з лелекою і косою неба
запрошує нас у свої теплі подушки

стежка через білий камінь у напрямку
криниці біжимо в сторону дитинства наго
а дотики горять і гаснуть в нашому тілі

Голя, 20.08.1998

Проща

ми вийшли на прощу любови наго
ніч затуляла наші поцілунки та обійми
вітер злизував шепоти з наших тіл хвилями
придорожні хрести стерегли нашу глибоку тайну

у вересневій прощі кінчалося тисячоліття раптове
де мовчання і сміх часу затулювала вічність
і нагота тінню майнула на стовбурах хрестів
і запах твого волосся нагадав про кохання

вигладжена трава потемнілі від ночі тіні
і неозора вічність як наповнена любов
я цілував твої уста постійно незрілі

солодкі доторки любови як молитва ночі
я хотів викрасти тебе затулити собою
а обійми придорожніх хрестів нагадали прощу

Голя, 12.09.1998

Повернення

зовсім солодка пристань ці неціловані хрести
і нагота наших тіл в тіні їх стовбурів
тут так затишно що в коханні триваємо
помічаючи лишень як зоріє нічне провалля

чому у Книзі Іова записано що сумне
життя на землі нетривке і даремне
і повернення неможливе під неціловані хрести
ані у глиб дозрілого серця ані у спомин

тому так важко мандрувати до пристані
де тіні нецілованих хрестів і наше мовчання
у сріблі молитви даремности і повернення

може це кінець дня може це початок ночі
обережно хоча даремно зачиняємось на ключ
і отулюємось теплим ковчегом любови

Деркачі

проводимо осінні дні під раменами хрестів
окутані у бабине літо імлу та запах яблук
наша любов як невинний погляд або вирій
майже не говоримо проте розуміємо свої дотики

ця галявина з теплими дотиками хрестів
і наша любов як перші поцілунки бабиного літа
золота роса на твоєму тілі оголеному
і блакитні хрести що вагітніють в пожежі любови

міцно притулені до себе лагідніємо осінньо
спиваємо солодкість наших поцілунків і кохання
світи замовкли і тихо дивляться з пустелі

ти є моєю назавжди я до кінця є твій
присягаємо собі вічність та яблука осінні
падають в траву і лякають притихлих деркачів

Голя, 21.09.1998

Метелик

удосвіта будиш мене торканням уст зелено
усмішкою вливаю в твої солодкості спрагу
ми мріяли кохатися під придорожніми хрестами
і Господь дозволив вийти на цю прощу

але день виганяє нас звідтам наго
і небо засвітилося першою порою світанку
твоє тіло вологе в росах привітання
я затулюю міцно своєю спрагою

забуваємо що день виганяє нас з любови
мандруємо в прощу як в зелену казку
перший раз цілуємося хоч за нами ніч

аж несподівано в проміннях сонця
цей метелик здивовано сідає на рамено хреста
і блакитний колір мерехтить плащем торкання

01.10.1998

Вигнання

ти щось говориш до мене та твої слова
забуваються у солодкому гнізді кохання
блакитні ковчеги хрестів розсвітлює день
і ми здивовані наповнюємося стидом вигнання

ангел світанку виганяє нас з ночі любови
вогнем тисячоліття казкою бабиним літом
засоромлені одягаємось у шкіри дня
молитву придорожніх хрестів освітлює сонце

за нами крила непереспаної ночі
теплі шепоти про кохання залишки солодкості
мандрівка в любов казку в нічні яблука

а день затулює цю любов у спомин
зачиняє на замки минулого глухотою дня
і соромно питати про спогад придорожні хрести

В солодкому мерехтінні

в мерехтінні ночі смакуємо собі як яблуко
ти сперла оголені ноги на стовбур блакитний
мандруємо до себе в солодкому забуванні
вагітніємо непритомно закохані

кров спраги вибілює наші поцілунки
руки шукають рук а уста дивляться зелено
і стовбури хрестів над нами розвісив Господь
баня ночі з місяцем у небі одягнулася у серпень

торкаю неначе вітер твоє замріяне волосся
знаю пропасні заглиблення солодкого тіла
ти є для мене як яблуко на Спаса серпневе

огортає нас ситість хрестів придорожніх
цілюща ніч павутиною налягає на сповідь
наша мандрівка закінчена хоч триває далі

Краплі дощу

в нетрях стовбурів що у вічності замріяні
ми сплели гніздо для любови незайманої
нагота наших тіл подобається хрестам придорожнім
і мандрівка в любов на десниці Господа

запам'ятовую твої дотики на осонні ночі
мандрую в гущавину твоїх замріяних очей
зелений обрій наших розмов розсвітлив місяць
держач незабаром з клепсидри викличе день

і ось краплі дощу заповонюють нас в коханні
обступають серпнево і полощуть вічність
як дві ластівки ховаємось під ковдру цілющости

дощем вмиваємось як причастям
біжимо наго серед ранкового туману
а Господь біжить за нами в синьому оголенні

В цьому забутті

в цьому забутті хвилюючої серпневости
стовбури хрестів розсвітлює місяць пізній
за нами багато нагоди що вибухами поцілунків
забарюються в синьому звідки немає повернення

твої солодкі сни я вичитую з замріяних очей
поволі скрадаюся між твої коліна наго
і хрести синіють над нами Плащаницею
відчиняється вічність неба ключем Всевишнього

і ось він святий Онуфрій на ковчезі Бугу
мандрує з рибами та лагідним пошумом води
аж його зупиняє сонний Яблочинський акафіст

і ми наго вибігаємо назустріч ночі
і я женусь за тобою між іконою хрестів
і ти шепочеш цю таємну молитву з акафіста

Тінь хреста над нами як деркач

ранковий промінь сонця як десниця Бога
освітлює наші тіла в багрянці любови
прохальні забуття зеленіючого туману
і вологість сну сповзають з нас простиралом

заглиблення солодке ранкового прозорого сну
кроки непомітного проміння сповання день
вигладження шкіри дотики персів губами
притулення до себе колінами животами обличчями

як добре в ранковості ясніти забуваючи
кущем горіючим кохання зберігатися
і мандруючи до себе ніколи не повернутися

забутися про присутність хрестів хвилюючих
що синю смугу малюють на вічності
і на нашому тілі присідають як деркач

Через замкову щілину

очі ночей дивились в нутро моєї молитви
бентежні зорі нашіптували безсонність
через Голю ступала босоніж Мадонна
а вітер зовсім наго біг туманом

зелені шепоти води неначе цілунки перші
майнули з нутра небес і згасли дотиком
на спраглому тілі безсонности деркач зупинив тишу
Мадонна бентежила Голю молитвою

ми притулили до щоки синій колір церкви
обіймали ніжно стовбури придорожніх хрестів
через замкову щілину заглядали в потойбіччя

лунали перші спалахи світла з-за хрестів
стіни церкви ніжно вигладжував світанок
день стягав ковдру ночі з наших босих стіп

Два листи до ночі

я писав два листи до ночі
де слово округлилося як темний птах

де місяць розсвітив сліди затерті
де хрест у темряві стеріг мовчання

прийди до мене цей лист написаний
конверт заклеєний адреса темна

прийди о півночі цей лист закінчений
стережу цю самотність і темінь

твоє небо є синє
напиши листа синього як твоє небо

твої придорожні хрести є синього кольору
прийди наго в синьому під моє небо

пахнеш розлукою
а в твоїй усмішці є багато неба

Ніч

стукаю безслівно в двері ночі
і не бачу погляду закутаного в темінь

вийди навпроти це я твій ніхто
говорю до ночі зовсім наго

стукаю безслівно в твої холодні двері
і не бачу затемненого погляду

прошу щоб відчинилося віко
спомину
але не відчиняється

і птах присів на рамено
хреста

прошу щоб відчинилося віко
забуття
але не відчиняється

і птах злетів з рамена
хреста

Немає повернення

немає повернення під тамту забутість
ані під тамту вежу

ані під покров хрестів
серпневих

де Спасові яблука пахнуть
а могили
мовчать

ані під цю гору
з-під якої випливає кришталева прозорість

ані під голос тамтого дзвону
що нам в'язав руки

Хтось повертається

хтось повертається а хтось ні
сліди постійно затираються безслідно

самітні дерева оголені затулили
ікону хрестів

невже Господь забув про хрести
та про самітні дерева

Голя, 16.11.1998

Над раном вітер

над раном вітер намагався
застукати у моє мовчання

заглядав до вікон
зачинених неначе птах

волав мене з тамтого берега
де пишеться вірш хоча двері

замкнені на ключ вічності

Дні не були привітні

дні не були привітні вологий подих
ночі
затулював у вічність наготу хрестів

і ми іконою кохання грілися в кущі
палаючому
аж нас проймала млосність наших тіл

Голя, 27.11.1998

майнула осінь у мряці ночі
усміхнулася

двері відчинила навстіж
і замкнула за собою ключем

в глибині світла і темряви
вийшла на галявину
сутности

в промінні затулення
лежала зі мною в іконі

невже на острові непереспаної ночі
так самотньо
тобі і мені

невже ця стежка так різко веде
в безсоння
в дощ та вологість

невже ці стовбури хрестів
(під якими відшукуємо себе солодко)
нагадують

що пора вертати
що пора вертати

28.11.1998

в горлі ув'язнене мовчання
сліди ночі на стежці серця
останні виплекані слова юрмляться
наче рядки листа до ночі

за дверима ночі день
за стежкою прірва озеро камінь
за деревом сумління ночі
те що забудеться запечатане Господом

постій біля ночі
погрійся щокою об її холодну щоку

доторкнись її темного волосся
в очах відгадай заглиблення темні
відчитай забуття або затаєні
жахи

тіні розпізнай що лягли від хрестів
і нас наго що накриваємось молитвою
любви

і цього деркача що в нерозпізнанні
наївному
лякається наших шепотів і з'юрмлених тіл

20.12.1998

дні не були привітні
а улюблена ніч стіною вологости
розсвітлювала спалахи безсонні

я лежав затаєний в кубельці страху
і дивився на придорожні

в синіх кольорах хрести

Спрага

шелестіло листя і вітер гнув галуззя
(забувалися прості речення окремі слова)

дні не були привітні боліла кров у венах
(і дятел кував дупло у стовбурі хреста)

Що стою за стіною споминів (1997)
Екслібриси (Рукопис)

різні події
з дитинства
набирають значення

для мене
що стою за стіною споминів

щораз важливіше
пригадати
різні події

Голя, 16.09.1995

**Заглиблений у вежу споминів
(замість вступу)**

заглиблений у вежу
споминів

шукаю цього острова
присутнього
в мені

гортаю прірву
днів
що
відійшли

це сентиментальна подорож
по Холмщині моїх віршів

(навпроти лісу в Голі у липні 1996 р.)

Гуцульський екслібрис до століття яке закінчується

краєвиди з деревами життя
на гуцульських тарілках та мисках

мальовані в Олаві на Шлеську
під кінець століття

без дат та підписів автора
Казимира Возняка з Пістиня

Холмський екслібрис до століття яке закінчується

мовчання вересневих ночей
в кошику яблука осінні

безгомін Христових страстей
в церквах пустіючих

Виїзд поета Петра Мідянки (декілька стилізованих екслібрисів)

зустріти поета що прибув
останнім поїздом
і останнім від'їде звідси
стилізуючи цей майбутній мотив

це наче читати з його
очей сю прощу
цей приїзд
бо це побачення то хвилина
мовчання бо вітатися
то розпрощатись
а розмовляти це ковтати
виїзд

виїзд одного поета
відбувся
в середині
квітня
кілька днів перед
вербною неділею
майже два тижні
до Великодня

коли я намагався тебе
зрозуміти
ти був весь у від'їзді
хотілось зупинити тебе
хоча на хвилину стилізованого
екслібрису
та чекали на тебе нічні
вагони поїзда
і я проковтнув
виїзд
як причастя

відбуття поета
ніхто не зауважив
все відбулося так якби
нічого не сталося
навіть бруківка
спала під ногами
прохожих
нічний поїзд лише
вистукував
біле мовчання
ночі

на вулицях продавалися
великодні забавки (деркачі
пташки та калаталки)

той поет
у поїзді
забажає молитися
або читати поезії
вивезені з книгарні
назавжди

нічого не станеться
в політичній Європі
поети спатимуть
зморені будовою своїх
атлантид
та ніхто не спом'яне
цього виїзду
ані цієї зустрічі

**Богдан Бойчук видає Антологію
української модерної поезії в Діаспорі
„Поза традиції”**

у Канаді виходить
антологія поезії
під заголовком „*Поза традиції*”
Богдан Бойчук упорядник
1993 р.

на сторінках антології вірші
автохтонів писані мовою

рідного села або задрипаного
містечка на Сході

метафори та синтакси
конфігурації
і прозопоезії

мова якою розмовляють або
висловлюють тіло любови

мова терпкого домашнього вина
що настоюється на підвіконні

підземна молитва зачерпнута
з остаточности
абстрактна говірка придорожніх
хрестів у шанці поета

літопис покиненої церкви
до вікон якої заглядає
комета минулого

Остання поетка відбуває до Америки (Ex libris Марії Ревакович)

покидаючи Європу
остання велика поетка
залишає намиста
сукні
недопечені рогастики

їде туди де у телебаченні
мордують
вбивають
де мухи ходять по людині
в білий день
на середині вулиці

залишаючи Європу
поетка
забиває цвяхами склепіння
минулого
загортає у подорожню валізку
адреси
в яких рештки споминів

у холодний ранок коли
ще спить
ненависне містечко
підходить до каси бере квиток
сідає у поїзд
дивиться у вікно за яким
цей байдужий
краєвид
хтось поруч реформує уряди
захоплюється онуками
проповідує кінець цивілізації

поетка має досить
країни
під нігтями якої
власність
заборгованости

поволі обмірковує протест
проти мешканців містечка
які взимку тримають
псів
на ув'язненні
не дивлячись на
мінусові температури

поетка знає що перед нею
юпітери Мангеттену
якого не порівняти
з містечком

13.07.1994

**Кінчиться наше століття
(Остап Лапський буде
вежу своєї легенди)**

на шпальтах „Гомону”
незалежної газети нашої меншости
в Польщі
втікач біля криниці без спонсора
розмовляє з читачем

назагал двомовно
(оригінали та переклади
самого автора)

на фотографіях
поет
що скинув льняну сорочку
Полісся
підперезаний Європою
будівничий своєї легенди
мандрує коридорами століття
яке кінчається
заглядаючи у вікно слова
як в чашу

уважний до себе
дописує рядок не переспаних ночей
до змісту дня
виправляє чужі вірші
залишаючи при цьому прізвища авторів

наше століття кінчається
попереду святкування кількох
ювілеїв
у тому 400-річчя
Берестейської унії

хотя ця дата
нас не торкається
приємно буде випити чай
з пампушком
на кошт греко-католиків

на старість всі дивачіють
байдужі до змісту ювілеїв

воліють тістечко від промови
чай або каву
замість ювілею

на руїнах фотографії кодака
хтось їсть тістечко з кремом
під час промови

Європа зникає
в нашому спомині
попеліючи ватрою
століття

Голя, 07.09.1994

Вишиваний рушник з України

через ґрати і бездоріжжя
жорстокости

Василь Стус прагне дати знак в майбутнє
та скупе сонце півночі
морозить його обличчя
вогненне

він бореться з ними а вони борються з ним
і поки він живий іде страшна боротьба

але вони перемагають і тому над ним
цей стовпчик з надписом 9 і вишиваний рушник

**Мистець зі Львова Володимир Лобода
на руїнах Холмщини (екслібрис)**

під кінець століття
мистець зі Львова
відбуває на Холмщину

на руїнах українськості
малює еротичні обличчя
ікон

художника жахає
глушина достеменности
проте захоплює
голе дерево стель
у хаті поета

ночами на картинах він
ставить знаки запитань
та оклику

Голя, 10.09.1994

**Поетка Надія Артимович
надсилає з Підляшшя свою
збірку *Двері* 1994 р.**

поетка Надія Артимович
надсилає свою збірку *Двері*

де скуйовджені метафори
переплітаються з самотністю

де кожний рядок
це ікона або клеймо
страстей Господніх

Більськ у якому
мешкає поетка
золотіє банями спогадів
правдивости
у віршах

Голя, 26.01.1995

**Надпис на екслібрисі:
Розалії та Юрію Ілюкам**

гончарі з Косова
з німбами святих

на щоках
окаринок
зелений мольберт
гір
кубізм і число
останніх
князів
кераміки

Голя, 12.02.1995

Екслібрис поетці Маріанні Боцян

Маріанна хоче залишити після себе
не принижені
людським голосом
стеблини трав

недоторкані зором
долонями
розумом

вільні
від мовних найменувань

тому так наполегливо вертає
до криниць дитинства
де стільки ще болить
хоч майже все
назване
мовою
Предвічного

Голя, 07.04.1995

Святі Володимира Наумюка (екслібрис)

повертаються
а Нарва
пливе
і риба у сітях б'ється

повертаються з прощі
а риба в Нарві
в сітях

Черемха, 08.11.1995

Екслібрис Володимира Патика

мистець у Перемишлі
разом з Ярославом Лемиком
дивляться на фасад
катедри Іоанна Хрестителя

Володимир Патик
впізнає мене
хоча ми бачимося
другий раз у житті

в його майстерні
замкнені на ключ
всі краєвиди
виразности

Голя, 21.12.1995

Екслібрис Чеславу Мілошу

з ліній на долонях хтось читає майбутнє
роздумує над минулим сумує

сміється
просить пробачення

та над його головою велике мовчання
минулого
і тільки вгорі мов крапля ключ
дикого птаства

згряя лебедів німа та величава

перед ними один чорний лебідь це він
князь поезії
що стискає в дзьобі яблуко і зорить
вперед неначе в ковчег майбутности

Голя (понеділок, 11.55), 01.01.1996

Ці три осики на Спаса Володимира Лободи (екслібрис)

ці три осики на Спаса
виглядають як гніздо
серед безмежности

в зелених верхів'ях дерев
ховається птах
рідкісний

біля стовбура
відпочиває
мандрівна лань

а тінь трьох осик
довго біжить
за сонцем

Голя (ранком), 19.01.1996

Львів у січні (вікно на вулицю)

вікно на вулицю
з хвилюючою архітектурою

двері
кухонні
дуже поруйновані

абстрактні мозаїки
та кава яку
пані Людмила
поставила на столі

білий вхід до кухні
січень (загадковий)
і тільки він мистець
сидить у темній частині кімнати

Львів, (20.10)27.02.1996

Криза

на першій сторінці
„Нашого слова” № 6 (2011) ’96
вірш Остапа Лапського
Величання
присвячений мені

у вірші
прозорі географічні країни
їх еротична присутність
в кодексах
вічності

склепіння
православних слів
(старого юліянського
календаря)

криза перед учнем

поет величає мене
закликає читати мою збірку
Атлантида 1993
ISBN 83-900854-1-0

промовляє ранами
метафоричности

Голя, (3.10 ніч) 06.02 / 24.01.1996

Шана

я дякую
поетові за кризу

бо величає він мене віршем
який читатимуть покоління

з нього вони дізнаватимуться
що був такий поет
Остап Лапський з Полісся

та холмський поет
Тадей Карабович з Голі

Епіграф Андрієві Ментуху (мистцеві)

можливо там в Атлантиді
є також твоє призначення

з минулости

якась деталь або цілість
врятована в пам'яті

перенесена через потоп
на ковчег

і вивезена в свідомість
заготованих краєвидів
переселення

Загублений екслібрис Маріанни Боцян

написаний вірш загубився
і тільки я продовжую
шукати його
посеред онімілого дому

екслібрис для Маріанни
був
спробою переосмислити її вірші

відчути сенс життя
в галактиках вічності
цей вірш
відкликався на прості
речі
(природу та всесвіт)

був спробою віднайти
сутність
Божого одкровення
і людину яка
відслонює своє тіло
в хвилину любови

Голя, (12.30 вдень)10.06.1996

Окремі речі

окремі речі пам'ятаю
екслібриси
з тамтого часу

деталі
що виринули звідтам
поза простором
та свідомістю існування

береги
зненавиджені

Голя, (4.20 - 5.10 рано) 19.06.1996

Біографія

відчинити багато дверей
за якими можуть бути
наступні двері
або прірва

це біографія
писана день при дні
ніч у ніч

повна галактик
та невідомих досі
слів

читаючи свою біографію
думаю про
невідомі досі слова
двері
та прірву

Голя, (5.20) 19.06.1996

Ця планета

ця планета
неначе коридор
де вхід та вихід

засніжена або випалена
спекою

залита повінню
або вбога на вологість
(як пустиня)

Голя, (вітряк 9.20) 28.06.1996

Це забуття

цю пам'ять
щораз більше відчуваю

навіть тоді
коли все забуте

Голя, (4.40 рано) 07.07.1996

Найтяжче

найтяжче присвятити екслібрис
найближчим

тим хто
в одній кімнаті
або спальні

в безсонні ночі
думаю про найближчих
про Луку (мого сина)
та про Алінку
(мою дружину)

хочу для них написати
екслібрис
тобто вірш
з присвятою в заголовку

(звичайно кожному з них
окремо)

щоб залишити цей знак
моєї безсонности

Голя, (3.10) 08.07.1996

Над раном

просочується світло зовсім притемнене
забуті речі забуваються
пригадані тривають у пам'яті пригаданими

паломники мандрують до святих ікон
прикладаються до їх облич уздоровлюються

іконописці пишуть ікони в келіях
байдужіють до посідання моляться

ченці служать утрени в храмах
монахині пересувають чотки в пальцях

хрести стоять біля доріг вичікують
над Нарвою чути кря кря та окрім цього
всюди залягає безмежна тиша

потоп насувається на Вавилонську вежу

Голя, 12.01.1997

на мене нагого дивилися оголені хрести
з обличчям що
нагадують
твоє обличчя

з думками що нагадують твої думки
з устами що вишіптують сумніви

З мандрівки: Орільські листи (рукопис)

мені з дитинства запам'яталися одуди
минули неймовірні роки на моєму небосхилі
коли я їх знову побачив ідучи біля
річки
мені нагадалися дупла в старих вишнях
запах гнізда
та дивне враження часу що був жорстокий
і непривітний

Турове, (4.40) 10.08.1996

Можливість побачити

можливість побачити справжній вогонь ватри
справжню серпневу ніч що поступається
світлу дня
читати в своїх думках захоплення дрібницями
травою падаючими грушами горнятком
в якому закипів чай та настоюються вірші

Я забув

я забув про звичайні речі мандруючи
довго через моє коротке життя
погасло в душі багато захоплень
і ти віддалилася з кохання в буденність

тільки Лука відірвався від цієї реальности

Сповідь

сповідаюся
вогневі
пустці днів забутих

прийми мене чистим
відчини мені
ключем спраглости

У мандрівці до Тебе через землю

у мандрівці до Тебе через землю я дуже
втомився
багато моїх мрій затерлося і загубилось
я ніс непотрібний вантаж зайвостей
було соромно ввійти в Оріль дивлячись
на себе
моє тіло віддалилося від моєї юности
стало важке та забуло про кохання

(я поволі скидав одержу і наго входив
у Йорданську воду Орлі)

у воді я побачив своє
справжнє відбиття

між двома берегами серпня

це було для мене дивне враження
адже я звик до себе не від сьогодні

я стояв за стіною споминів
та хотів впізнати себе нинішнього

зі мною з уяви

Закликання

вийшовши на гору Гілею я закликав
ковилу
траву яку мені довелося побачити
вперше
траву звуків голосів та відгомону
дивну рослину що вбирає в себе спекоту
сонця і тулиться до степу
як до грудей

(мене закликає цей образ)

Зорі. Ніч

зорі ночі орільської що поступаються дневі
сповнені достиглости
Ти мені даруєш Господи

щедра Твоя десниця
і око Твоїх
зірок

і око Твоїх зірок
Ти мені даруєш Господи

щедра Твоя десниця
та заглиблення сповнености

Цей престіл ночі

сидячи біля цього престолу ночі
я уласкавлював вогонь для себе
розмовляв із самим собою
дивився в себе
мовчав

забувалися та пригадувались
події
минала ніч самотня й величава
неначе храм сутности

Храм сутности

рахунок сумління зі всіх подій
та пошуки в собі шляху
що переведе мене на той
можливо не такий крутий берег
як оцей
молю Тебе про це

Знаки запитання

чи потрібно ставити ці знаки
коли Ти Боже мовчиш
у цю ніч

тільки схрещення галактик
поступаються дневі
(після ночі)

Гуси

кілька ключів
відкрило небо своїм довгим криком

вони вилетіли ранком з-за Гілеї
і перелетіли над моєю головою

холодний ранок своїм дотиком лизав
ковилу

стелився росою на подвір'ї
та обіймав мене щільно своєю
багрянницею

своєю багрянницею обгортав мене ранок
стелився росою та холодом

велике небо що було таке таємниче
ставало синє і глибоке в молитовности
ранку

в молитовности ранку забуду про дотик
ночі
за мною баня неба з розписами галактик

таку розмальовану баню бачив я у дитинстві
переступаючи поріг храму

і храм і ніч тривають довго
молитовною хвилею ранковости

птах сонця
запалює молитовну хвилю ранку
в мені й поза мною
і в глибинності

Я уласкавлював

я уласкавлював вогонь
розмовляв з ватрою та мовчав
довго

ми були самотні удвох в багряниці ночі
і тільки гора Гілея
непомітно
була поруч

Мені нагадались

мені нагадались ранкові промені
що смугами через прочинені двері
освітлювали залишки ночі
в заламах кімнати

я був тоді зовсім малий
і мої забавки
освітило сонце
на мить
щоб згодом затулити їх дотиком
майбутнього спомину

спомин про минуле
стає важливою часткою для мене

замкнені в ньому речі
освітлює пам'ять
ранковими смугами сонця
що ogrівають моє серце

Моє серце замкнене на ключ

моє серце замкнене на ключ ранку
освітлює промінь спогадів

мої спогади це Холмщина
з якої я вийшов у несвідомості
повернення

застукай у мої відчинені двері
словом
поцілунком
відрухом

заглянь

хочу відповісти на твій стукіт
до моїх відчинених дверей

Ранкові смуги сонця (сонетогоїку)

освітлюють ластівку яблука
що готуються до Спаса

метелика
та мою пам'ять
яка мандрує коридорами спраглости

Коридори спраглости

забувають про ластівку
яблука що готуються до Спаса

метелика
та мою пам'ять
яка мандрує в деталі сутности

Сутність

за якою сховалася ластівка
Спасові яблука
метелик
та моя пам'ять
в мандрівці до ключів таємничости

Ключі таємничости

відчиняють простір для ластівки
свідомість одкровення
для яблук

деталі простору для метелика

та мандрівку в коридори свідомости
для мене

Турове, (6.00 - 9.10 при ранкових воротах сонця), 03.08.1996

Для мене (магічні солярності)

магічні солярності
у позапростір

десь там де тільки Він
що закличе без зайвостей

десь там де тільки Він
якому ні початку ані кінця

десь там де тільки Він
що був є і буде

Луска

в лусці свого нутра
ховаю
ці спогади відгукнись
на їх звуки
і Ти відгукнись Господи
на луску моєї молитви

Турове, (18.20 в молитві), 13.08.1996

Скитський курган на Гілеї (три світлини)

розритий
без кам'яної баби

проте стереже в своїй могутності
шлях на зоряному небі
обличчя сонця ключ до лисячих нор
ковилу

На ньому

на кургані залягає тиша
вуж гріє луску свого тіла

ночами
приповзають сюди блищаки

і розсвітлюють
забутість

Замало

багатьма замками зачинений
та словами що загубилися

неначе ковчег
який після потопу
осів на суші

Навпроти сонця (сонетотрійця)

1

над степом горить сонце немилосердно
гора Гілея височить могутня
лелеки над Хвисівкою збором
вуж проповз у бур'ян біля пустки

в пустці залишки пам'яті непомітної
крізь стріху проглядається небо і всевіт
Мадонна на іконі стереже цей дім
в якому стільки було проте залягла тут вічність

над степом майорить могила давня
обличчя соняшників біля її підніжжя
дрібне волосся ковили зачісує вітер

ця неймовірна тиша огортає мене звідусіль
я скидаю з себе зайві ганчірки цивілізації
заплющую очі і лежу наго навпроти сонця

Хвисівка

2

замріяні в городах мальви та чорнобривці
стріхи що пам'ятають минуле
жінки юрмляться біля очеретів їх ноги
проглядаються в мутній воді озер

це очиці степу що вигорів у сонці
висушена вітром білизна на шнурку
через вікна заглядаю у пустку
барокові комини і глечики тут зачинені

на ключ у дослівному вимірі цього слова
на безпам'ять у філософському вимірі слів
на літопис у значенні значень минулості

біля давньої могили зелені рамена груші
терпкі дички залягають під моїми ногами
моє голе тіло в сонці як у полоні любови

Дорога до могили

3

з гори Гілеї видно ці неймовірні знаки
це долина порізана очицями збентежених озер

вони затулені в комишах неначе в заграві
лишень чапля кружляє над степом

далі ліс язиком зеленим у смузі сонця
обступає річку та небосхил Бабайківки
хвилини дні століття зупинилися молитовно
триває магія другого тисячоріччя від Христа

незмінно існує курган розритий
зарослий ковилою та колючими будяками
силуетами яструбів що долають простір

і ось наприкінці століття
стою тут і вдивляюся в простір
і моє спустошене тіло заглиблюється у всечас

Турове, 16.08.1996

Запах м'яти

був скрізь
ми пили напарену м'яту пізніми вечорами
та говорили про мистецтво

багато слів пахло м'ятою
з берегів Орлі

Запах грибів

на схилах та кручах
білі гриби

виростали кожної ночі

цей запах нагадував моє дитинство
де в лісах пахло грибами

в цьому красвиді
людина дивиться на дерево
торкає долонею камінь

слідкує за польотом птахів

в цьому красвиді
небагато міняється протягом часу
що називається тисячоліттям

Лелеки в Туровому

вони літали над селом
білими крильми розпластані наді мною

їх клекіт пригадував мені Голю
та багато інших місць Холмщини

Турове, (11 - 12.30) 18.08.1996

Писані речі

запам'яталися з моря різних прочитаних книг
багато записаних речей закарбувала
свідомість

проте ніяк не можу записати
колір води в річці
відбиття свого тіла в руслі Орлі

Спас у Китайгороді

біля церкви натовп яблук
та груш у кошиках

запах ладану

з хресним ходом ідуть яблука
це яблуневий Спас
з іконою Преображення
попереду

Турове. Китайгород, 19.08.1996

Ікони в Китайгороді

ікони на Спаса
в Китайгороді

в рушниках
та яблуках

Люди на Спаса

з кошиками яблук
з іконами в рушниках

зустрічають яблуневий Спас
хресним ходом
навколо церкви

Турове, 20.08.1996

Алінка і Лука

вони десь там у Голі
живуть собі щоденно

відстані поділили нас
на два або три острови

Турове, (ранком), 21.08.1996

Дощ

нависав звідусіль
у теплих хмарах вологий та
несподіваний

вітер його розвіював
неначе сіяв або кидав на землю

було це для мене
несподіване та загадкове

Гриби

виростали щоночі
на галявинах та схилах

їх було дуже багато
щоранку я вирушав їх збирати

одного разу вуж метнувся поруч
іншого жаба скочила перелякана

І дощ і гриби дивували мене

я приїхав із Холмщини
де гриби ростуть інакше
де бувають часто інші дощі

важко одним реченням
розповісти про ці явища
особливо у вірші

тому лишиться це вічною
таємницею відкриття

Турове, (ніч), 22.08.1996

Лишень тут

я відкривав себе до пізніх годин ночі
сидячи в темному приміщенні
я пригадував речі які тут були вдень

кераміку м'яту з берегів річки
що сушилася на долівці
скульптури двері розмальовані та стелю

все це був мій серпневий світ
Anno Domini 1996

Я почав прощатись

я почав прощатись пізніми годинами ночі
з дощем та ясніючим небом

з дивним хрущем що називається скарабей
або бздун

бо обрав собі за хату кизяк
(тобто гімно)

з дверима на яких Володимир Лобода
намалював
цілу історію мистецтва
та зі стелею повною таємничости

Стеля

повна таємничости
дивилася ночами на мене та мій сон

мені снилося що я мандрую
і моя мандрівка забувалася та ясніла

це була дивовижна мандрівка
над якою я бачив розмальовану стелю

Години

перепліталися з моєю безсонністю
довгі та короткі водночас

в їхніх нічних сховищах
ув'язнені були мої вірші

я виплітав слова із сітки ночі
усвідомлюючи що це ключі
до моєї безсонности

Молитви

я молився простими словами
нічого не бажав що могло мене бентежити

не знаю чи Він вислухав мене
проте я відчував що Він є зі мною

в таємничих нічних годинах
Він беріг мою самотність

я отримував безмежну ласку
писати вірші

Турове, (світає біля вогнища), 22.08.1996

Прощання

прощай ковило на Гілеї
прощай Оріле та садибо
і ти небо над Туровим
з лелеками

прощай серпневий дощику
дрібний та теплий
і ти ватро що гріла моє мовчання
кожного вечора
і протягом дня

і ти кринице з водою
яка впливає з підземної гори

і ти саде зі сливами
та грушами

Турове, (перед виїздом у мандрівку) 26.08.1996

Пояснення

в Туровому я був
у Людмили та Володимира Лободів

їх оселя на березі Орлі
в степах

захищала мене від 9.08.1996 р.
до 26.08.1996 р.

тут я написав ці листи
мандруючи в дзеркало гріха
яким є вірш

В пустелі небо чорне (1995)

у свічадах пробачення
Холмська Богородиця з профілю

кущ винограду над митрою
безодні

веселка що виринула після
дощу
(моя душа безсонна
молиться до Тебе)

що годувала берегла стояла
біля нервів кришталу трутизни

що вдарила тепер в обличчя
і всю уяву палитиме

згорілий
не гляну тобі в очі в простір сонця
кирею

цвіли колись на Острівку
ранні кулі (*Primula Veris L,*
Primula Officinalis (L.) Hill.)

пригадували нагле горіння
неначе очищення від
скверни

мабуть жовтіють там і нині
ці вогняні квіти
серед випаленої напровесні
трави

невже полічені шепоти
про кохання
зернами днів
де гасне в нас вогонь
спраги

невже зайво летить над нами
дикє птаство

пригадую в дитинстві завітати
біля дому півонії
травневі
літали над ними важкі джмелі
та оси
непомітна комаха сідала на пелюстках

чомусь нагадався цей далекий обрій
що забринів струною
в мені

іржа моєї молитви
раптова
(властиво з загубленим почуттям чисел)

запитаю колись Господа
чи кохає Холмщину

Клітка пристрасти

клітка пристрасти
розпростерта над міфом
дитинства

теплий простір Бубнова
безсонні години
щораз коротші
аж зливаються у спомин

заквітають півники
(по латині: *Iris pseudoacorus*)
і лишаються у безодні
віршів

Притулений до своєї Холмщини

через ґрати думок
просочується тінь
і один промінь освітлює
іржу крові

думки що зраджують
і ті які окреслюють кохання

запах паленого ладану
і тризна молитви в келіях
прохань

Дитячі забавки

дитячі забавки
збираю в уяві

які ще вчора лежали розкинені
по Холмщині мого дитинства

пусті майданчики
з дерев'яним коником
що тягне возик

тієї святковости
примара

мужчина що старіється
відчитує минуле
зі своїх долонь

помічає віхолу над Холмщиною
слухає тривожно
дощу
записує рядок за рядком
на хвалу Господу

бачить як у вишині
летить дике птаство
ключем

слухає радісного гомону
вертаючого з вирію гурту
і плаче

Присутність

завтра
відлуння запитань
і відповідей

на безодню

очі Холмської Богородиці
що снилися
блакитними
а долоні болісні

захищали
Спасителя

від стужі

прощаючи вікна
я вийшов
звідти

позаду лишилося
дитинство
як тридцять срібняків

час затер цей образ
дні кинулися в майбутнє
вуалькою

дорога
її непохитність
палила
твердістю

apicenne régime
á la
Холмщина

Мовчання списаних книг

ясности
прозора розлеглість

холодні слова простору
мовчання списаних книг
їх ситість

проте лишуся в молитві
щоб засвідчити
таємницю

коли ризуха ясніла своїми
неймовірними квітами

єдиними на світі

твої уста були недозрілі
як захід сонця

а вічність була
короткочасна

будую спомини неначе кольорову
фотографію
що не фіксує проминання

дитинство як
коралики розбіглося в траві
і миготить весело

дитинство як павутина
змережена
жахливо
де загубилася сутність у прірві
вологости

Холмщина на спаса

Спасові яблука молитва перших холодних
світанків

наша втеча в достигле
кохання
та й перших захоплень далечінь

посвячені яблука у твоїх
маленьких
жменьках

на Спаса

Я в дитинстві

я в дитинстві
не уявляв що існує всесвіт
наївний що земля неначе яблуко
на Спаса

а світ воював
кохався
проклинав мене за наївність

і лишень виїхавши звідти
з дитинства
збагнув
що ікони мальовані рукою людей
а існування дитинства
домовленість

Відганяючи камінь ночі

відганяючи камінь ночі
молитвою

притулюю до ікони
свою залякність

в самотности

порожнеча наспілого літа
властиво з іконою вирійних
лелек

над Холмщиною

пустка неспокою в якому гасне
остання облога сонця
з-за обрію

щораз коротших днів плесо
пошарпане вітром

В безсонні ночі

тайна ночі
безсонної

кричу печальної ночі
згадую дитинство
сон
проклинаю криницю

дитинства
безсонної ночі притулюся до ікони
кров Христову
злижуючи
з безсонности

Розбите люстро

розбите люстро самотности
не повертається

вмирає частка
яка колись була цілістю

екслібриси дитинства
вирощені долонями живуть
своїм запахом

у серці розплітається темрява
болю
розсвітлюючи екслібриси

біля розповіді про самотність
моя Холмщина

Богородиця з Гірки до якої іду
в молитві

зруділа осінь неначе вивірка
або спомин

оголені дерева
пошарпані вологим вітром

і ти що в намисті кохання
кличеш мене дотиком

над ковдрою лотаті спомин
над покровом ночі спомин

в іконостасі дерев
церква

у тім спомині
люстро минулого

в тому іконостасі
мовчання

Холмщина мого спомину

струменіють розбиті пристрасті
буря здирає відлуння часу

дивовижні історії переконання
Господь метає в плоть буття

на поверхні немає досконалих
символів
внутрі згусток
терези
ствердження

я вийшов святити яблука
на Спаса
а повернувся дорослим
і спомин покотився в достиглий серпень
в мовчання

пожовкла трава
нагадує прощання
пахне горобиною
гличиком на тині

минуле уневажнюється Господом
на сім замків на сім ключів
замикаючи
дитинство

виглядаю з-за осени
огріваючися спомином

до Тебе
як до ікони
молюся серед безсонности

сам себе запитую
про яструба що б'ється в клітці страху

про Вероніку яка зустріла
Спасителя
роздираючи поглядом
лагідніючу ніч

про неймовірну тишу після
відльоту
птахів за обрій

Лист

прощаючися з порогом
дитинства

я вибіг
бережений караваном
дороги
повз четверту сторожу ночі

і вже ніколи не зумів
повернутися

коли збудуться важливі події
і буря змиє риті в камені
інскрипції

клич
останнього
жайворонка
нагадає

що знову сходить сонце і знову
заходить

Екслібриси

біля криниці Євангелія
зустріч Учителя з самаритянкою

розмова
символи майбутнього

біля криниця прощання
роздоріжжя
присутність

Ключі

лишаться по мені вірші зайві
цілі гори слів

неначе будівлі
з вологими
кімнатами
та спальнями

цілі жести переходів
просторих
і щільних

цілі ніздрі сходів
із безліччю кутків
для самотности

17.11.1993

Атлантида (1993)

*Стікають пальцями схвильовані
дівочі коси в гавань білу
до рук моїх, мов спомин,
прилипло тіло.*

Богдан Бойчук

I

1

коли ми їхали через
той край Атлантиду пішки або
автобусом
хто думав що вона зустрічається

я сам з тої макітри що терла непам'ять

я з того фільму де грають трагічні ролі
форма тут не має значення
бо батіг призьби ятрить більше смерти

2

оновить нас у дорозі дощів засохла сіль
забудеться поволі косогір зайвих днів

3

майбутня колиска
моїх синів
загубиться між подіями
форм
і назв

улоговина губ
як зупинка вулкану

4

і описати як лягаєш із нею
у постіль

як загрузаєш устами в її груди
і нігтями блискавок знесилюєш
її оніміння

і розриваєш її таємницю ратищем
заколювання
і кров жадоби
вибираєш язиком вогню

і не заболить тебе багаття свідомости
але коли додаватимеш вогню
згасне вогонь як притча
і читатимеш у її очах безконечну
жадобу

і не відмовить тобі
і ти не зумієш відмовити їй
нічого

4а

загострюються питання присутності
моє тіло стає тканкою біографії
годинник показує коридори утоми

дивлюсь у глибину неба
і добачаю Тебе

заглядаю у корінь землі
і добачаю відсутність

в думках молитва
жменьки
засохлого снігу
скарга чайки серед ранніх
поривів весни

у венах кров проминає
затирається поняття
біографії

(...)

ікона з Корчмина
Чудотворна

обцілована в долоньки
Спасителя
і ніжки

і в руки Богородиці

чомусь нагадався рідний дім біля нього
стара груша що зацвітала в травні

маленькі грушки були з цього зацвітання
особливого смаку

щороку

десь лише в пам'яті цей смак дичок
космічної вже Холмщини

5

оновлюся в тобі дощем
розтане засохла сіль забуття
зеленітиме спіралі терпка земля
Атлантида

II

1

за іконостасом мандрівок
автобус із місцевим населенням

в іконостасі зустрічей
купуєш квиток до місцевости ікс

десь оновишся узорами криниць
бодем крові в панахидах вен

десь заглядаючи в очі дорозі
промовиш
перепрошую

автобус із місцевим населенням
здебільшого заграничним

2

загострюються питання молитви
їдеш цим автобусом як паломник

скоро котиться золотий меч коліс
швидко біліє ніч у цій країні
не віриш що минуло стільки років

цей час як скибка хліба
перерізана

3

по країні ікс мчить автобус
наче проща його дорога
навздогін

артизм цієї країни не втратився
не відреклись її надмірно
заграничні мешканці

деякі приїхали сюди автобусом
декотрі прямують тут пішки
інших понесла оригінальність Тексасу
або далекі острови Лорд-Голд

4

навскач припадаєш обличчям
до Преподобного Онуфрія ковчегу

аж хтось тобі скаже можливо близький
слова які заморозять тебе в сіножаті

аж річ про тебе передадуть
проскомидією престолу

аж іконою смутку назвуть твоє
начало омофору

аж престіл одкровення
загрузне ниць у молитву глибоку

5

коли так триваєш у піднесенні
духовному

від'їжджає твій автобус із зупинки ікс
і коротка ніч налягає на твої очі
коли так триваєш самотньо
в неспокійному сні Каламанці

приходять Мойри як з поезії Нікоса
і виносять вогонь

III

1

херувими біля твоєї обочі
твоя домовина кольорова скриня

на пограниччі народів та культур
кутя Різдвяного мікрокосмосу

щойно тоді поет як пацифіст
вістрям метафори окрилює слово

щойно тоді розпинає себе
блискавкою самосвідомости

2

за мольбертом цілини епоха каменю
павук Нарви як національна меншість

за Риболами дорога до Канюк
Наумюкових різьб жести

3

це місто з бурхливим родоводом
та друкаркою підпільного поета

це тема на конкурс для поета
коли журавлі летять на північ

це схвильована бурею осика
коли народжується дитина поета

(продовження після перерви)

це письмовий стіл поета
де вирощується паляниця поезії

це скринька в яку кидається листа
до „Ніви” або „Нашого слова”

це гонорар за поетичну якість
з якого крапає криниця таланту

4

пролітає над Нарвою птах
заквітчується латаття на просторах безкраїх

туманіє на рівнині вітряк
неначе зубр сидить у Заблудові церква

5

Мойсеєм тікаю під покровом ночі
на останній поїзд устигнути як злодій

щойно в купе огортає мене утома
і тоді молюся до бані неба
про всіх поетів країни ікс

6

коли сяде на клуні лелека
один поет знатиме чудово що старіється

коли скресне крига уявою будучини
одна поетеса напише необхідний вірш

але їхня поезія вже не запахне підковою
ані чебрецем

IV

1. (Думка)

Атлантида в аспекті Божої Матері
Холмської під Берестечком
як сприймається сьогодні

без сурм княжих Огієнка
ані митри золотої дукача
в тлі бувшого феретрону

без Параски з Биндюги
яку не пізнала піввіку пізніше

ані тих молитов
яким мовчати про космітів

2. (Профіль Богородиці)

заклич нехай почує
цей крик
самота
у чотирьох стінах
проминання

десь бовваніє в тумані
профіль
останнього хреста

це профіль моєї нації
битої тоді в живіт

це профіль Богородиці
гнаної
за Буг

3
наглої хуртовини терези
кулі що пробили ікону Спасителя
навиліт

засмічена підлога
терпеливість саду
покинений глечик на тині

рівнинної Холмщини утроба
як Вавилонська вежа
в омані прохань

4. (Віє самотністю)
віє самотністю від
церкви в Голі
що присіла біля мовчання
як чайка

її іконостас заростає
криком
минулого

5

по нас краєвиди
в свічаді днів

коли беру тебе за руку
відчуваю теплоту
твого ества
коли цілую тебе
горить жадобою тіло

все що гнітило нас
віддаюється

наближається чистота любови
пора жевріння

V

1. (Прокимен)

коли денаціоналізується національна
меншість
відрікається себе неначе Петро
Учителя

і сльози зворушення викрушуються
як кров на тілі злежалої Плащаниці

та з пробитого боку нацменшости
перестає текти струмок солярности

а пробиті стопи
потайки міняють на один цвях
голосільниці

а пробиті долоні
заростають нафтою

і виглядає нацменшість
як більшість

(...)

2
і церковні бані міняють
на залони

і хрести цивілізують

ікони
заокруглюють

царські двері
відкривають
стихарі
вітрять

та промовляють до нацменшости
мовою автобусу

3

і відречеться одна жінка
вишиваного рушника і зробить з нього
дві подушки

і відрікається друга пигулі
і робить з неї хідник

і відречеться інша хвартуха
і пошеє з нього мішок

та й єдиний шедевр з села ікс
один колекціонер вивозить за океан
через Люблин

(перерва на чай або каву)

(...)

(після перерви)

4

і промовляєш до неї мовою еротики
і вона жадає ту мову

і ти засвоюєш її прохолоду
щораз більше відчуваючи грань
джерела

і говориш як Він з самаритянкою
біля колодязя Євангелія

5

буде летіти над сонливою рівниною
прохолода місяця

буде ластитися кіт до твоїх ніг
а вогонь у печі бухне цілунком

буде розходитися по кухні смак
молока
а вона сидітиме неначе самаритянка

проте над цим Євангелієм
дівочий запах
самоти

VI

1

твого обличчя ікона
вдивляється в мою
неймовірність

ти розповідаєш мені сон
і я уявляю ці кольори

ти боїшся цього сну
і мене жахає твій страх

проте як знову
настане день
твого обличчя

ікона
спалахне зором
неймовірности

2. (Цей вірш як ластівка не заборонений цензурою)

(...)

на дворі йшов дощ
і я боявся що це початок потопу

та коли виглянуло сонце
я зрадів що життя перемогло

вийшовши з криївки
я ступив босоніж

неймовірна спрага кохання
полонила мене

3
так падають дерева
неначе
неіснуючі легенди

так відходять поети
в мовчання

той що згадає цю легенду
чи зуміє дожити до ранку

той що переказує її листом
чи зуміє дожити до ночі

той що тікає серединою
покути
не затирає слідів
його знаходять

той що відпирається Атлантиди
при багатті розпізнаний тричі

нікуди подітися
деревам

4

коли загубимося серед
безлічі подій
можливо хтось спіткнеться
об шкamatтя роду

можливо що тільки
сизий яструб
над Бубновом

пам'ятатиме віск
комишів

5. (Різдво на Лемківщині)

причастися Різдром Христовим
у навстіж відчиненій церкві

припади до стіп Господа
окраденого зі щедрівок
і Йордану

притулися до обличчя
Божої Матері
що
вернулась із переселення

VII

1. (Куделя кумира – нізвідки)

кропива на руках оклику
кропива на руках металу
кропива вздовж
водостоку

кропива як засіб
ойкумени

кропива
кропива

вище кропиви росте спомин
вище спомину сльози
вище сліз вітер
вище вітру

бляха озера

(...)

ніколи не забуду
нізвідки

живу мистецтвом
аполітичності

описую квиління чайки
описую переліт журавлів

2

а як описати цю мандрівку
людей
до ойкумени
те зникання з карти Атлантиди
завзяття

той кукіль ненависти
ту куделю кумира

той куток у вагоні з жінкою і коровою
в поливі ходуль

ті соняхи та мальви
під грудьми деркачів

той хоботок таргана
над Голгофою

3

місцеве населення як косяк
його переселення
поява пустки

костеніють місцеві поселення
ніхто не зуміє захиститися

шантаж над писанкою
прохань

над молитвами
панахида
жертва

4

закривавлене сонце як меч Єгошуї
запалить Атлантиди біль
висушити не зумієш Йордану
перед здобуттям Єрихону

закривавлений місяць жеребок Манасія
через кетяги дерев Гедеону
заглядає в твої очі Атлантидо
піском кидає в груди

5. (Молитва о четвертій сторожі ночі)

Господи кличу
Тебе
прийди та омий мене

світлом
і наготу тіла
захисти
для кохання

визволи
від тяжіння до їжі

та пиття

зіволь Тебе їсти
і пити

VIII

1. (Космічна самотність)

занепад присутности
Атлантиди
в хрестах
у месниках
у конкретности

той занепад чуйности
опозиції

ніхто не захищається
навіть
портал

з-під споду
переглянутий

навіть струна
колодязя

2

всіх що не зуміють захиститися
хай береже причастя

всіх що караванами в дорозі
хай береже причастя

(...)

(далі як молитва)

3. (...)

храни мене заступнице
Холмська
металевою хоробрістю
здоров'я

світлоритмом узорів
мірою насичення
завзятости

Липень 1984 – січень 1992

Кличу тебе як ластівку (1991)

жменьки хвилин записаних у слово
крихкі фрагменти намиста роду
життя неймовірно кольорове
як у картинах майстра Никифора

(хоча воно насправді долоня
відчаю)

коли вірите в Нього
як поясните зміст слів
що їх написав тоді Месія
над озером

тростиною молитви
на галактиці піску

(мій народ окрадений з молитов
щойно тепер промовляє
устама майбутнього)

в колодязях мого дитинства
лише прісна вода
щойно пізніше в мені ця прірва
самотности

неначе яструб

важко вижити без Тебе
серед
цієї суші

ділені Тобою риби
з Еммаусу
запорука бездоння

над водою
цієї Голгофи
гірчиця Твого воскресіння

коли огортатиме мої спомини
самотність
пригадаю ковчег дому
з якого
покликав мене Господь
бути його
слугою

ті веснянки що їх наспівували лелеки
де вони зараз

ті мрії що снилися в дитинстві
чому не збулися

блаженна цілюща щедрість
чекання

Єктенія майбутности

коли я так ішов посеред цієї заграви
налитої збіжжям
де колосся угинається вірою в Його ласку
наростали в моєму серці роздуми
чи під хрестом там на Голгофі
біля святих стіп Спасителя
де лишилась тільки Мати Його й Іоанн
викарбувалася єктенія
майбутности

дні що в них ночує
іволга і лелека
літо вимолене на утрени

його колір замріяний чеканням
сухим і колючим

літо розсохле погодою

збирається літа грім наглий
як сповідь вибухне його
прибій

засипле нас яблуками наче
Богослужбою
над видноколом нашого кохання
жарінь вересу

вигулькне рання імла з вирію
вагань
так молитимуться журавлі перед прощеною

Сіріють дні

сіріють дні
затягується
хмариться
дозрілий візерунок берези
полоще
дощ

горить душа моя від прощання
вибухом осені у вістрях
вен

Дощові дні

прилинуть дні дощові
не встигнеш пробудитися вчасно

дивлячись за себе
бачитимеш
відлуння завзятости

Сповідь

десь пес гавкатиме
молитимуться журавлі
прозорі
у фіолеті
сповіді

хвилини поволі капають
у морок ночі
кленові листки вогнем
опадають на твої долоні
осінь

Монотонія молитов

монотонія молитов Господніх
причастя мальв
колись збагну Тебе Господи
але буде вже пізно
замало молюся Тобі
замало

прощ
сповіді
наснаги

вже полуницями пахне літо
і журавлі курличуть

Осінь

над феретроном літа
раптова вереснева зажура

ще десь догоряють берези
уявою неба котиться хмаровиння

в очах твоїх відчуваю тривогу
адже проминає наша молитва

хвилини лічені митрою днів
твого пульсу жменя гаряча

виглядаю тебе як ластівку

кукіль часу молю
у Всевишнього

шукатимеш Господа як шукається
оправдання пророцтва

або перельоту журавлів над октавою
неба

чекатимеш днями на Його хрест

а він буде мовчати як безхмарний обрій
або море втихомирене рукою Ісуса

солодкі яблука пізні
вересу зажура свята

коли повториться життя
моє там у Господа

хочу щоб було
іще раз таке

дні шматовані жорстокістю
пусті розмови
наслідок хвороби
безмежної що руйнує
суглоби

в доскуці самотности уява
Алінка далеко...

скалічений поплавою самоти
стоїш без захисту як тополя
або мальва

скалічений життям
неначе жебрак змиваєш своє обличчя
перед свідками

Спомин

час давно відсталий пригадую
як кружляє яструб над стадком курчат

за мить кулею паде на них але
вже не пригадую що далі

відсутні емоції
затерлися перельотом хмар дошових

пригадаєш наготу днів
де Господь остерігає перед
байдужістю до Його заповітів

пригадаєш хвороби неймовірні
де Він карає за відсутність
правди

будеш боятися пустки
дат

Від того чекання

від того чекання можливо
вже завтра крикнеш аж
почує цей крик
самотність

від того чекання вільгітніє
молитва
камінь замінюється в пролітаючого
лелеку

болить все тіло так що не
можна заснути
ані прокинутись

то чекання Господь окреслює
лише знаками
на піску

тростиною

наздогнати пам'ять колючого спомину
дерев'яну ступу дитинства
завзятість стиду
прокляття

збагнути
суть
переполоху
бути присутнім
кам'яною жадобою

коли повертатимешся до мене
буду цілувати уста твої
розпитаю про все
зайве
ця неприсутність твоя
гromовиця холоду
несправедливість часу

в наступному середньовіччі відпишу
на листи знайомих і коханих
здійсню думки втечі у самотність
єдину мрію дитинства
сутугу
проповіді забуду

манитиму ностальгію горілкою або самогоном

а зараз молюся Богові вночі й удень

де розквітає поезія
самотньою спрагою
повернення
вірю що збудеться
мій день
туди чекаю на горі Фавор
де майбутність поезії
вологість мов та нації

я тут причащаюся
у цих колодязів

я тут молюся
до цієї неозорої глушини

приходжу тут відпочити
перед стужею

я лікую себе
цим днем дощу

карбується в пам'яті вся заляканість
життя
вся сповідь Богові
тремтить як жертва

навиліт клич мене Боже
забери мою ртуть
віршів

поглинути у факел Твоїї
справедливості
покотом лежати під Твоїм
ярмом

коли я думав про наше кохання
нагадалися мені весняні поля з
жайвірками

їх безмежна височінь
і щастя
і я посмів прирівняти нас до
жайвірків

коли я думав про наше кохання
нагадались мені весняні журавлі з вірію
їх щасливе курли над Бубновом
і я посмів
прирівняти нас до вирійних журавлів

цей час коли огортає нас бездонна
ніч
чекання

цілую твої уста жагучі
і через моє тіло
прокочується дощ спраги

я народжуюся в тобі
вістрям
жадоби
і злизую з твого тіла
дотик чекання

виглядаю тебе через тисячоліття
розлук наших
проходить день ніч минає
без тебе

зняться мені неймовірні спомини
кружляє наді мною лелека
дитинства

колись у самоті ростеш як камінь
душа легшає і визнає Бога
і день майбутній зоріє за видноколом
молитовної брутальности

та ось виринають плеса рік і Бубнів
ржавіє серцем своїм ніжним
і твій шепіт струменіє в моїх венах
і змерзлі стопи твої грію між своїми ногами

(вище колін)

я народжуюся в тобі
присутністю
жадоби

і злижую з твоїх уст дотик
чекання

я цілую твої очі
і моє тіло огортає спрага
безтями

коли я стоятиму і ти впізнаєш моє
мовчання на камені
виїзду горить дзвін
невідомого

огортаю тебе словом жагучим
поцілунками
в твоєму волоссі шукаю
забуття
ніжно притулюю твій стан

відчуваю моє прощання

хочу врятувати нас
від накопичення
років

адже губиться наш спокій
у беззахисті тайфунів

і щораз більше порожнини
несе
свідомість

на моїх долонях
кам'яні стежинки лінії
життя

їх відчитує кожної миті
проминання

я пригадую перші мої вірші
овіяні наснагою
одкровення

і невідоме крило майбутнього
байдужіє

молитва дня
молитва вечора
і ночі
самітна чайка
наче небокрай крилата
в болотяних долях мого
дитинства

молитва віри в Тебе
де сходить день
наче гніздо
небокраю

коли я перемагаючи
люстро своєї душі молився
не приховуючи нічого
нічого
наче злива вигулькнула
в моїх
венах мрія
смерти

дні Єрусалимські
Богослужби досвітні
трудні молитви перед причастям
і жага причастя неймовірна
як лик життєдайний Господа Бога

мої вірші калинова заграва
журавлиний обрій
наснага
мальви

час завзятости
як нагода мужніння
люстро твого простору
неначе вістря

це як тоді назвати лінії
доль
на моїх долонях

Прощання

колись у мить зневіри наляже на мене
залізо
поезії
відійду з-посеред вас і не промовлю вже

колись не згадуйте мене погано
як підете на озеро з Мареною

коли покличе мене земля до
своєї утроби лишаться мої вірші запізнені
немодні для поколінь космічних

життя проживеш
а Господь
не покличе тебе на службу

жорстокої
глибини
смерти
доторкнешся а Він у мовчанні
не вислухає тебе

щойно під вечір
коли стихне вітер утомлений

Він прийде
поза законом нагости

Коли зірчастий гомін

коли зірчастий гомін
зацілує мої слова
і ти прийдеш
чаклуном
і закружляєш мов сизий шуліка
над шуварем

що відповім тобі важливе

Єство прощання

єство прощання
виправдане омофором літа
мальоване ожинами молитов

не віриться що жили ми у пустці
хоча насправді так було

жадоба Тайної вечері
простору
щирости
порятунку від колючих розмов

на епітафіях сфальшованих легенд
рудіє правди кров безмежна

вбита пам'ять замулюється воском
панахид суцільних

на роздоріжжях того що було
крижаний попіл жертви

прийми оці вірші як ікону про тебе
як обличчя нерукотворне завзятости

прийми мої вірші як причастя
або як дощ що лікує від самотности

або як меч що нагадує крило наснаги
або як зустріч самаритянки з Учителем

біля колодязя Євангелія

прийми мої вірші як приймається
з дороги тих що вийшли на прощу

і прямують туди по дорозі життя

днями

днями

будеш молитися до Твоїх зірок
будеш молитися до Твоїх калин

любистків

і чебрику

Екслібриси

1. лишаться по мені окремі речі
неконче важливі
різні варіанти пам'яти як церковна риза
суворе обличчя Холмської Богоматері
і пусті коридори в свічадах

2. забудуться всі написані вірші
прочитані книжки побачені картини

Молитва прощальна

існує між людьми камінь
прощання
він тяжкий і зимний
тому коли люди
прощаються співає
на ньому
багаття самотности

Біля вогню (1990)

оміюся літа прощальною порожнечою
неначе джерельним колодязем

в ожинах достиглих
пошукаю молитви

догасає ікона табунів вирійних
над Холмщиною

в моїй душі загасає
облога літа

без кохання ніяк вижити було б
тільки для тебе існую через нерви
вічності

(співаний)

Холмщино батьківщино лелек
рибальська країно
тут я простуючи слідами веселки

завис на сльозах своїх гарячих
жінки сюди білили полотно
на виду в світанкові погоди
тут зграї журавлів моляться
ще сьогодні в осінні негоди

проклинайте поезію як проклинається
дощові місяці
кидайте камінням в поетів
не дозвольте щоб
на подобу Христа
писали тростиною на піску озера

кидайте камінням

за нависом ночі
чекаєш повернення закутаний мрією

напередодні дня мовчиш про
своє чекання

відписуєш на листи що не приходять

загублений щем кохання
кличеш як ластівку

поезія що біля вогню
зберігає ожеред
анатеми

багато треба щирости
щоб вимолити
виблиск
животворности

мене Холмщино кохана
не забудь
і лікуй мої очі
зіллям дня
і мої поезії пригадай
коли чебриком зросту
і погано про мене
не говори
до журавлів

Ластівки

нагадаю рідний дім
сині вікна неначе небо
маміне серце велике
при мальвах пригадаю про тебе

чомусь боюся снігу
я мандрівник весни і вітру

Україна наснилась мені
сніжок сипкий
 зимовая пора
іній на деревах як втома
і хуга біла від Дніпра

ці ластівки
це твої коралики
споминів

я читав збірку віршів
Шевченка
про славу і долю
поклав яблуко на *Кобзар*
і запах відчув тополі
та яблуко сонцем серпня
розквітло з долонь
і рядки поетового заповіту
горіли неначе вогонь

давно затерті пороги
колись покинутий звук
приходять до мене з дороги
загравною коханих рук
я читав *Кобзар* Шевченків

а запах яблук в саду
п'янив мої очі та серце
будив мою душу малу

Боюся вілх

страхаюсь вілх товпища
собак мовчанки коли хтось приходить
осіннього вологого листя

боюся хмар кришталевої юрби
і сторонніх людей і пісень чужих
на моїй землі

Спомин

(ця пісня
що її співала
чи про кохання вона)

стара мати сидить перед
хатою
у долонях тримає калину
добрий день тобі калино

добрий день...

(ці хмари
що у даль мандрують
про що мовчать)

(казка)

чекає ненька
сина
на призьбі часу

черствіє хліб
сльозиною стає сіль
кіптявою років покривається
рушник

десь за горами
десь за великими снігами
він

і кличе мати:
сину...
синку...
синочку маленький...

вартість кохання
вишиваного сумнівом карт
не зупиняй
 не зупиняй

жагу поцілунків
нерахованих

веретенем значень
не бери за правду

коли на палубу
нагряне хвиля
і буря лютуватиме над кораблем
життя

не забувай про мене

коли ніжність і кохання
весняний день дарує тобі
повітря тепле в щоки б'є щасливо
а поруч запах квітів всіх земель

не забувай про мене

Сповідь

ти мене чекаєш
я тебе чекаю і гаснуть
люстри неба над нами

всі зела від яких береться гріх
вирощуєш у своїм саду

напариш любистка і омели
і закликаєш слова
кохаю
 кохаю

Так чекаєш

для тебе хтось приносить
достиглі яблука
береш їх у долоні
 прикладаєш до уст
милуєшся запахом та кольором

так мрієш...

для тебе хтось приносить
настурції осінні
ставиш їх на столі побіч листів
читаєш кохання та щастя рядки

так чекаєш...

наші зустрічі повні розмов
душі наші сповнені віри
а вирійне птаство
 згряями
 лине

думки наші мріями багаті
неначе на світі лише любов
а птаство згряями

над нами
лине

нанизуєш горобин намиста
шукаєш моїх долонь

твій дотик кличе мене
з небуття

ця таємниця кохання
ковчег
безмежності

в очікуванні на тебе
чи зумію впізнати
чистоту слів
раннього захоплення

святкову розмову вільх
зажурену сурядність
щедрости

в очікуванні на тебе...

є в краєвиді весни
дощу короткий сміх
переліт хмар
хвиля зливи
Бубнівський вогонь комишів

ходи
будемо кохати
весняний дощ
переліт хмар
хвилю зливи

коли прийдеш до мене
я дам тобі яблуко
як вічний гріх

обійму тебе на прощання
спомином нашої постелі
дріб'язком наших годинників

не зупиняй мене
слізьми
адже відходжу той вірш
це моє прощання

говорило мені серце
чимало доріг топтатимеш
люди тебе пригорнуть та обдурять
гоститимуть і проженуть

будеш як дерево будеш як поле

говорила мені мати
дальня дорога перед тобою
нетоптана

сувора

стрінеш на ній щастя й журбу
жінка твоя спече хліб
з борошна запрацьованого тобою

будеш як дерево будеш як поле

мені говорили
життя навчить тебе багато
можливо більше як батьківська хата
на долонях твоїх залишиться
шлях буднів і свят
в очах твоїх закарбується все
побачене

почуте

будеш як дерево будеш як поле

не боюся березневих ліщин
морозу та ожеледиць
музика душі
 першим проліском
лягає на останній сніг

не боюся кохання весни
через негоду прийду до тебе
вірю вітру віянням ясним
знаю ключі вирійного неба

дикі гуси
 дикі птахи

Молитва

наломлю березових гілок
наскубаю бабиного літа
спати буду

нарву вересу
принесу до хати калини
на північні дороги піду

і шепоти
осени наді мною

а потім сонця
раптові пробуди

і загублених мрій нерукотворний спів
і пташків жаль на небосхилі

прославляю хвилину благодаті
бо веде у далечінь
і дає можливість
повернутись
додому

прославляю силуети віків
бо у їхніх холодних криницях
зберігається глибінь молитви

я тут сповідаюся
цим колодязям

я тут причащаюся
з цієї неозорої глушини

приходжу тут відпочити
перед стужею

я лікую себе
цим днем дощу

коли намете снігу на мої сліди
коли піде дощ на мої розмови

пригадаєшся ти неначе сон
що наснився мені у Львові

як зустрів тебе щоб попросити

я народився навесні
обличчям додолу

ще чайка приглядалась у сніги
холодно було вертати додому

коли стану перед тобою вогню
щоб зупинити твій меч безчасу

чим каратимеш мої провини
якими віршами заплачу

коли до тебе не зумію молитись
не вчи мене молитов
воскресне Бугом
хвиля
і я воскресну з криги

колись як побачиш
летітимуть над головою
журавлі
то дні наші летять

колихала мене весна
березовим соком
кульбабами
лататтям

це казка

колихала мене земля
проймаючим холодом
буденністю
пусткою

це дійсність

набагато пізніше збагнув
де дійсність
де казка

обгорне мене хуртовина
палубами заметів
матнями
кучугур

обійме мене в рамена свої
і очі мої заплющить
від сну під кольорами лютих вітрів
і від людей які ступатимуть
наді мною

і забуде про мене Господь
у мить надії

Єктенія

Ігореві Калинцю

стій біля вогню
як стоїть Месія на колоні часу

стій біля вогню
як яструб над кубельцем часу

на цім перехресті
сходиш у чорні плями асфальту

на цій сцені
забуваєш про омегу Йони

огорне мене дощ
ліжником теплим і лагідним
і відбере
все
що було змістом мого прокимену
і любов
і тебе
і кожний клаптик весни

сяйво
яблуко

ковчег Бубнова півник
ковчег прощатися
сльози
поворіт

ковчег дороги
далина

страсті

твій ковчег

може бути вірші помирають
коли ти умреш
і ніхто не помолиться
на барвінках твоєї
резурекції

жайвірку невідомого
що зупиняєш прокляття

молюся до тебе

соснова улоговино
на перехрестях дому

молюся до тебе

каменем буде слово
людина
тінь
стрілою яка шепоче про обрій

вірю в зелень теплу
тому іду до тебе
і руки свої убираю в крила

коли на мої вірші киреєю
непам'ять
свідок ліхтарний прочинених смуг
минулого
і прийдешнього

забуду про крила

щоб перемогти себе
пригадаєш молитву
яка тривожить тебе споконвіку

грішитимеш серце багаттям
зустрічі

і навіть не встигнеш
глянути
в минуле

колись лік забудеш веснам
не повернешся

твого обрію жар-птиця
згасне ненароком

жодні вірші не врятують тебе
ані лелеки

покличе мене Господь
веселкою збудливости

перший крок сумніву
оберне
в підгортальник

і зажадає розплати
з присутности
як
лихвар

покладуть мене
у дерню
берізкою
і чебриком
затулять

зелом не виросту
не буду
будяком
і вересом

десь подув
лозняком
загойдас

десь стане очерет
несміливим весною

перед тим як повернуся
дні будуть довші
від наших поцілунків

крига збігне
з полотна
води

перший слуга Божий
жайворон
причащатиметься
жадобою березня

коли покличе мене Господь
стану перед ним наго

буде мене судити з моєї поезії
адже липка кров моїх вірнів
завжди керувалася до Нього

коли промину короткий дощ
запалає
вогонь моєї жаги

коли промину
 лелеки
креслитимуть обширні круги
над Бубновом
горітиме латаття на лугах

свідомість молитви настоюється
мовчанням

Вологість землі (1986)

Батьківщина

священна
будь
веснонько

і ти вітре
понад новою
понад великою водою

і ви дві чайки
відбиті на воді
і у небі

щасливе
ваше кохання
понад безоднею холодної води

і ваш
спів радісний
над полем

Коричневий хоровод

Сестрі

1

хтось забув годувати Вітчизну
перед хатою
в садку
у серці

хтось знехтував Батьківщиною
у північ на Купала
не зблисне в його хаті
велелюддя
комусь байдужий
колір молодика
тінь за
деревом
чужа

2

осінь хоругвою сірою
несе смуток по землі
чорніє дубина
чорніють явори
і туман повзе під небеса
і птах спізнений на обрії згаса

3

оточить
мене
осінь

мої
долоні
стануть
мов
гілля

моє
волосся
наче
трава

і стану блукати
і стану літати
і до
тебе
мандрувати

4
Україно
блаженний
кожний кетяг горобини
кожне гроно калини

5
піду понад водою
понад берегом високим
під водоспадом
затримаю бабине літо
розкажу пісню про падолиста
про погоди кращі на осінні дні
про марення про сни

6

нездужа жоржина
м'ята нездужа та ромен
у струмках
осетр
ростиме великий
вдосталь
килимів
вдосталь
коричневих буде

7

й імла рання пнеться в небеса
і птах гамором на обрії вгаса

і холоду перший стяг
несеться через небо
і осінь виганяє на шлях
щоб летіла до себе

8

Почаївська Богородиця
на шлях проводжатиме
домовину обіцятиме
вільх і беріз
вітчизну

тільки говори
говори про себе
мовить...

9

прощай пасльону намисто зелене
в останній може царювання день
прийми від мене
жменьку пісень

хай же стануть вони
мов дійсности картина
та й пригадують осінь тобі
коли за вікном хуртовина

Осінній ранок

поклонюся
вітровій беззвучности
польовим мишам
куропатвам

спаси мене від
темних ночей
спаси мене
Боже

поклонюся
березам білим
травам на лісових галявах
роду горобин

спаси мене
ізбав
Боже

Народжування ночі

зарум'яніє небо
засвітиться наді мною

ще луги
через мить любитиме

і за обрій
похилиться сонце

кануть перші краплі рос
на калини

стане над шаром туман
темінь огорне світ

трав останні покоси
і нахили погоди в осінь
і намиста рос на світанку

благословенні будьте

очеретний шурхіт
і поплутана вітрами
зибінь озерного плеса
та й днів коротші тривання

ізбавлені будьте

мережиться осінь
в кольори в барви

мережиться час
в години в дні

мережиться життя
в проблеми в заходи

Вірити

вір птахам
вони вичікувану
радість приносять

вір весні
вона несе
початок сумнівів

вір осені
вона готуватиме тебе
до терпеливості

вірю птахам
вони прилинуть та й візьмуть
мене до себе

вірю весні
вона вплутає мене
в пшеницю у жито в ячмінь

вірю осені
вона цілуватиме
вона годуватиме

Стелитиметься осінь

стелитиметься осінь
навкруг
і буде торкати
достиглі яблука
і буде
павутинням зілля
убирати

і місяць
на прощання
і зірки
на прощання
і всякі погоди
щоденні
й вечірні

Є напередодні

є напередодні час такий натхненний
коли ніч відлітає смутна

і день торжественно співа
своєю юністю блаженний...

є напередодні тихе хвилювання
голосів ранніх котрі підносяться з ріллі
і ти наче царівна, що стоїш у імлі
закутана в мовчання...

усі ліси і діброви
згадуйте про мене

усі тополі
думайте про мене

усі вересневі
квіти моліться за мене

за моє повернення
за моє повернення

Набирається холоду

грудень лютувато котиться в долини
блакитна сажавка кригою стає
снігом заносить найменші щілини
вітер хугою шалено мете

вже зими подих білоокий
листки останні виміта
гуляє вітру зір високий
інеєм трави застеля

Вітер

чорним обрисом наступав на мене
чорним вітрилом

і стежка була мороком заметена
і хага була в дерева окутана
і зір був чужий

вітре від чорної віхоли заступи
всі дороги мої

Кольори мрій

над шоломами дерев
над просторами полів
понад лугами
рознісся гомін
замальований снами

і паморозь розмазувала осінь
і скрипіла на шибках
і в травах дзенькотіла

Вродливі діброви

вродливі діброви
що стоїте в осінньому вогні
як шукати шляхів до щастя

спадаюче
у відчай листя
як плин літ спинити

коро дубова
як оповитися в сон
між хурделицею і вітром

Сон про осінь

жовтень уже вбирається
листоків килимами

табуни птахів уже мерехтять
блакитними небесами

яблука вже котяться
по той бік землі

дні закутуються в осінь
набираючи краси

Молитва

вітер що змішує
запах диму палених трав
з криком диких качок
поміж неприступних купин
палаючих соковитістю

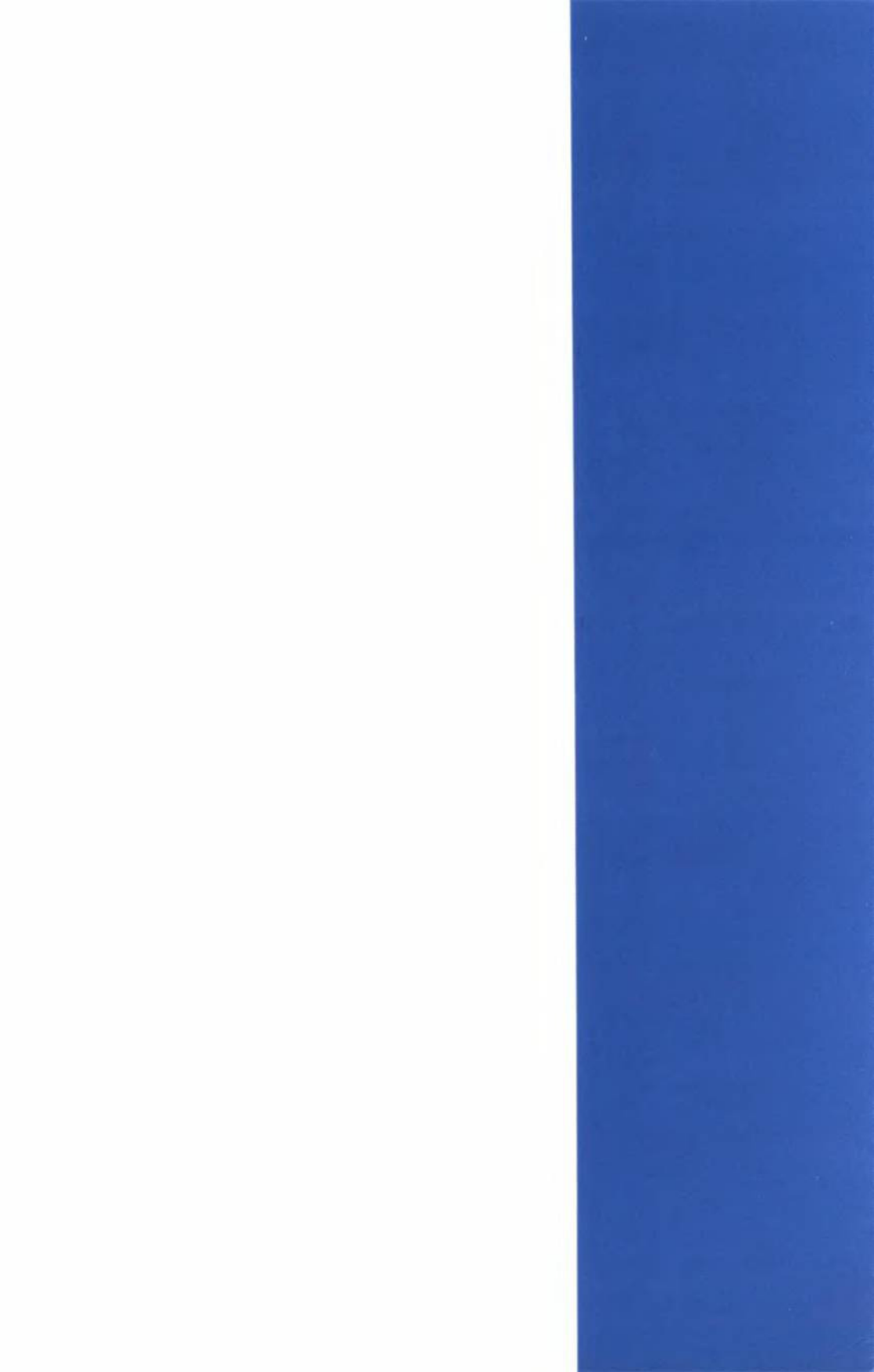
десь летять гуси
запізнені на своє Полісся
що їх на мить
зупинив чар зазеленілого Бубнова

ой весно
веснонько...

і хтось підходив
під табуни коней
і жалісно у гриви ридав

і хтось зворушував
незрозумілими піснями
коси тополям малював
лози любив
і глузував жартівливо

і мандрував хтось по озері
танцював на хвилі
і запрошував до танцю

Фот. Юрія Гаврилюка

Тадей КАРАБОВИЧ, нар. 6 квітня 1959 року в Савині на Холмщині. Поет, перекладач, літературний критик. Член Спілки польських літераторів Люблинського осередку. Дебютував у 1980 р., друкувався у „Нашому слові”, „Українських календарях” та „Українських альманахах” (видання УСКТ, згодом ОУП). Видав збірки віршів: *Zapatrzenia* (1985, польською мовою), *Вологість землі* (1986), *Біля вогню* (1990), *Кличу тебе як ластівку* (1991), *Атлантида* (1989, 1993), *В пустелі небо чорне* (1995), *Що стою за стіною споминів* (1997), *Два листи до ночі* (1999), *Вибрані поезії* (2001), *Довга розлука* (2005), в перекладі Яна Леоньчука: *Powrót* (1998), *Już dzień się nachylił do czterech krańców świata* (2004, двомовна), *Długa rozłąka* (2006). Перекладав українську поезію, яку видав у збірнику *Po tamtej stronie deszczu. Poezja ukraińska* (1998). Також видав книжки про українську культуру та церкву: *Dziedzictwo kultury ukraińskiej* (2001), *Tożsamość cerkwi ukraińskiej* (2004) і монографії *Portret ze skrzydłem archaniola. O poezji Ihora Kałyncia* (2003), *Scalenie rozbitego świata. Twórczość literacka ukraińskich poetów emigracyjnych „Grupy Nowojorskiej”* (2008). Живе в Голі на Володавщині та в Люблині.